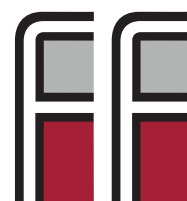

Årsberättelse 2022

Finansbolagens Förening
Finansbolagens Service - FF AB

Finansbolagens Förening
Finansbolagens Service – FF AB (*utgivare*)

Årsberättelse 2022

Finansbolagens Förening • Finansbolagens Service – FF AB	2
Förord	
Medlemmar	3
Medlemsföretag	
Associerade företag	
Organisation	5
Kansli	
Styrelse	
Presidiet	
Valberedning	
Arbetsgrupper	
Internationell representation	
Svenska organisationer och myndigheter	7
Departement, myndigheter och organisationer	
Finansbolagen under året	8
Årsmöte/bolagsstämma och informationsmöten	
Utbildningar och kurser	
Ett axplock ur ärenden 2022	
Utredningar och remisser	
Finansbolagens spelregler	12
Lagstiftning	
Tillsyn	
God sed i finansbolag	
Internationella konventioner	
Riktlinjer och rekommendationer	
EU-förordningar	
Europeiska tillsynsmyndigheter – riktlinjer och rekommendationer	
Statistik	32
Tabellförteckning	

Förord

Finansbolagens Förening bildades år 1960 och är en branschorganisation för finansbolag, det vill säga företag som bedriver finansieringsrörelse som kreditmarknadsföretag eller bank, finansiellt institut, konsumentkreditinstitut eller annan finansiell verksamhet.

Medlemsföretagen bedriver finansieringsverksamhet med Finansinspektionens tillstånd eller med anmälningsskyldighet eller utan krav på tillstånd/anmälan. De finansbolag som har tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse har rätt att finansiera sin verksamhet med inlåning från allmänheten.

Finansbolagen erbjuder sina finanstjänster direkt eller indirekt, exempelvis genom leverantör, och kombinerar ofta finansiering med rådgivning eller administrativ service. De huvudsakliga finanstjänsterna är leasing, avbetalning och factoring (fakturabelåning eller fakturaköp), betalningsförmedling, lån, konsument- och kontokortskrediter.

Med avseende på ägarförhållande, storlek och inriktning råder skilda förhållanden mellan olika medlemsföretag. Föreningen organiserar både välkända privatägda företag och industriägda företag. Bland de senare återfinns flera fordonstillverkares finansbolag.

Som associerad till föreningen kan företag anslutas som, utan att bedriva finansieringsverksamhet, har intresse av att följa information och debatt på området.

Föreningens arbete bedrivs genom två juridiska personer. *Finansbolagens Förening* samlar branschen och verkar för en sund utveckling av etiska regler för medlemsföretagen. Föreningen är ideell och bedriver inte affärsverksamhet. *Finansbolagens Service – FF AB*, som bedrivs utan vinstsyfte, har till föremål för sin verksamhet att tillhandahålla medlemmar och associerade olika tjänster genom att arbeta med utredningar samt bedriva informationsverksamhet i juridiska, ekonomiska och andra frågor av betydelse för medlemmarnas verksamheter. FF/Finansbolagen används nedan som gemensam beteckning för de båda juridiska personerna.

FINANSBOLAGENS FÖRENING
FINANSBOLAGENS SERVICE – FF AB
Kammakargatan 22, 5 tr., 111 40 STOCKHOLM
Tel.: 08-660 68 90
E-post: info@finansbolagen.se
www.finansbolagen.se

Medlemsföretag

BMW Financial Services Scandinavia AB	Box 775 191 38 Sollentuna	Tel 08-585 360 00 www.bmw.se
BNP Paribas Leasing Solutions AB	Vendevägen 89 182 32 Danderyd	Tel 072-206 63 00 www.leasesolutions.bnpparibas.se
DNB Bank ASA, filial Sverige	105 88 Stockholm	Tel 08-473 41 00 www.dnb.se
De Lage Landen Finans AB (DLL)	Box 7754 103 96 Stockholm	Tel 08-781 06 00 www.dllgroup.com
Entercard Group AB	Klarabergsgatan 60 105 34 Stockholm	08-737 14 00 www.entercard.se
Euro Finans AB	Box 167 221 00 Lund	Tel 046-31 20 20 www.eurofinans.se
Express Bank, Sverige filial	Box 1171 164 26 Kista	Tel. 0770-17 77 70 www.sevenday.se
GCC Capital AB	Box 7790 103 96 Stockholm	Tel 08-557 665 50 www.gccab.com
Göteborgs Stads Leasing AB	Box 1086 405 23 Göteborg	Tel 031-368 46 00 www.goteborg.se
Ikano Bank AB	Box 21066 200 21 Malmö	Tel 0476-58 70 70 www.ikanobank.se
Jyske Finans Filial	Hyllie Boulevard 17 215 32 Malmö	Tel 08-502 585 00 www.jyskefinans.se
Komplett Bank ASA	Postboks 448 1327 Lysaker Norge	08-403 096 00 www.komplettbank.se
Lantmännen Finans AB	Box 30192 104 25 Stockholm	Tel 010-556 30 00 www.lantmannenfinans.se
Mercedes-Benz Finans Sverige AB	Box 50521 202 50 Malmö	Tel 040-660 92 60 www.mercedes-benz.se
Nordea Finance Equipment AS, Sverige filial (tidigare SG Finans)	Box 1534 171 29 Solna	Tel 08-470 95 00 www.equipment.nordeafinance.se
Nordic Finance Business Partner AB	Box 7373 103 91 Stockholm	Tel 08-588 180 00 www.nordicfinance.com
Scania Finans AB	151 87 Södertälje	Tel 08-553 837 50 www.scania.se

MEDLEMMAR

Siemens Financial Services AB	Box 3094 169 03 Solna	Tel 08-730 79 75 www.siemens.se/finance
Svea Bank AB	169 81 Solna	Tel 08-735 90 00 www.svea.com
Telia Finance AB	Stjärntorget 1 169 94 Solna	Tel 0771 - 883 050 www.teliafinance.com
Thorn Svenska AB	Box 1315 171 25 Solna	020-24 24 24 www.thorn.se
Toyota Kreditbank GmbH Tyskland, Sverige filial	Box 1206 172 24 Sundbyberg	Tel 08-622 35 00 www.toyota.se
Toyota Material Handling Commercial Finance AB	Svarvargatan 8 595 81 Mjölby	Tel 0142-860 00 www.toyota-forklifts.eu
Volkswagen Finans Sverige AB	151 88 Södertälje	Tel 08-553 868 00 www.vwfs.se

Associerade företag

Application Consulting Sweden AB	Jakobsbergsgatan 13, 5 tr 111 44 Stockholm	Tel 08-440 36 70 www.applicon.se
IBM Svenska AB	164 92 Stockholm	Tel 08-793 10 00 www.ibm.com/ se-en/financing
Tellox Finansservice AB	Observatoriegatan 17 113 29 Stockholm	08-551 124 40 www.tellox.se

Kansli

Lars Zacharoff – *advokat och VD*

Per Holmgren – *advokat*

Alexander Arkhem – *jurist*

Raili Kyyrönen – *ekonomi*

Ylva Nordlander – *assistent*

Tel. 08-660 68 90

E-post info@finansbolagen.se

Webbplats www.finansbolagen.se

Besöksadress Kammakargatan 22, 5 tr., 111 40 STOCKHOLM

Styrelse

Susanne Glykofrydis, De Lage Landen Finans AB, Stockholm – *ordförande*

Jonas Elfridsson, Lantmännen Finans AB, Stockholm – *vice ordförande*

Jan Haglund, Entercard Group AB, Stockholm – *ordinarie ledamot*

Henrik Orrling, Scania Finans AB, Södertälje – *ordinarie ledamot*

Magnus Segerdahl, Telia Finance AB, Solna – *ordinarie ledamot*

Jonas Vestlund, Thorn Svenska AB, Solna – *ordinarie ledamot*

Lars Zacharoff, Finansbolagens Förening, Stockholm – *ordinarie ledamot – VD*

Robert Erkers, Toyota Kreditbank GmbH Tyskland, Sverige filial, Sundbyberg – *ordinarie ledamot*

Holger Pabst, Volkswagen Finans Sverige AB, Södertälje – *ordinarie ledamot*

Fredrik Wijkström, Siemens Financial Services AB, Solna – *ordinarie ledamot*

Annika Olsson, Express Bank, Sverige filial, Kista – *suppleant*

Presidiet

Susanne Glykofrydis, De Lage Landen Finans AB, Stockholm – *ordförande*

Jonas Elfridsson, Lantmännen Finans AB, Stockholm – *vice ordförande*

Lars Zacharoff, Finansbolagens Förening, Stockholm – *VD*

Valberedning

Peter Lindgren – *ledamot (sammankallande)*

Bengt Löwgren – *ledamot*

Andreas Sethson – *ledamot*

Arbetsgrupper

En stor del av föreningens arbete sker i arbetsgrupper med representanter från medlemsföretagen. Ordinarie arbetsgruppsmöten äger rum ungefär fyra gånger per år för respektive arbetsgrupp, men även extrainsatta möten sker vid behov. På arbetsgruppsmöten tas aktuella frågor upp. Arbetsgrupperna bereder frågor och bistår styrelsen i dess arbete.

Arbetsgruppen för regelverk och juridik

Arbetsgruppen för regelverk och juridik behandlar övergripande regelverksfrågor. Information om nya regelverk och regelverksförändringar behandlas. Remisser från riksdag, Regeringskansliet, myndigheter, domstolar och de europeiska organisationerna tas upp och föreningens remissvar går igenom. Under arbetsgruppens ämnesområde faller bland annat frågor rörande sakrätt, associationsrätt, rörelse regler, revision, redovisning, obeståndsfrågor, skatt, konsumentkrediter, kreditsäkerhet och sekretessfrågor.

Arbetsgruppen för compliance, risk och kapitalkrav

I gruppen behandlas frågor om praktisk tillämpning av regelverk och processer kopplade till compliance, riskhantering, kapitaltäcknings- och likviditetskravsfrågor. Tillämpningsfrågor om penningtvätt och finansiering av terrorism samt om konsumentkrediter och kapitaltäckning behandlas också.

Arbetsgruppen för fordonsfrågor

I denna arbetsgrupp behandlas fordonsrelaterade frågor med anknytning till finansiering. Arbetsgruppen har till uppgift att bevaka de fordonsfinansierande medlemsföretagens intresse hos lagstiftare och myndigheter bland annat vad gäller leasing, avbetalning och bedrägerier.

Säkerhetsgruppen

I Säkerhetsgruppen diskuteras brottslighet avseende fordon, båtar, maskiner med mera, och vad som kan göras för att förebygga samt ingripa mot stölder och bedrägerier. Gruppen består av företrädare för de fordonsfinansierande företagen, försäkringsbranschen samt bilhandels- och biluthyrningsbranschen (Finansbolagens Förening, Svenska Bankföreningen, Larmtjänst, Motorbranschens Riksförbund och Biluthyrarna Sverige). Samråd sker med bland andra Transportstyrelsen, Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten.

Övriga grupper

Utöver ovan nämnda grupper sker arbete i mer eller mindre fasta grupper tillsammans med andra organisationer och myndigheter. Exempel på sådana samarbeten är FF:s arbete inom Svenska Institutet mot Penningtvätt (SIMPT) och branschsamarbetet med Finansinspektionen (FI).

Internationell representation

Eurofinas och Leaseurope

FF är representerad i de europeiska finansbolagsorganisationerna [Eurofinas](#) och [Leaseurope](#).

Eurofinas, the European Federation of Finance House Association, bevakar europeiska medlemsorganisationers intressen inom konsumentkreditområdet. FF är den enda svenska medlemsorganisationen i Eurofinas.

Leaseurope, the European Federation of Leasing Company Associations, bevakar intressen inom leasing- och hyrbilsindustrin för sina medlemsorganisationer. Representationen i Leaseurope fördelas mellan medlemsföretagen i Finansbolagens Förening och Svenska Bankföreningen.

Norden och Baltikum

Finansbolagen i Danmark, Estland, Finland, Lettland, Norge och Sverige har erfarenhetsutbyten och samarbete i gemensamma frågor. Bland annat deltar FF i Nordisk-Baltiska Finansföreningens årliga möten.

Departement, myndigheter och organisationer

FF är remissinstans för departement, främst Finans- och Justitiedepartementen, samt myndigheter som exempelvis Finansinspektionen och Konsumentverket. FF medverkar också fortlöpande i arbets- och referensgrupper i en mängd olika sammanhang.

Allmänna Reklamationsnämnden (ARN)

FF är representerad i ARN:s bankavdelning.

Finansinspektionen (FI)

FF är remissinstans i ärenden som berör medlemsföretagens verksamheter och deltar som expert i de referensgrupper som FI tillsätter när nya allmänna råd eller föreskrifter tas fram. FF träffar med jämna mellanrum FI för informations- och erfarenhetsutbyte som rör branschen.

Insolvensrättsligt Forum

FF är en av huvudmännen för Stiftelsen Insolvensrättsligt Forum och är representerad i dess styrelse. Stiftelsen arrangerar vartannat år ett forum för belysning och diskussion av aktuella insolvensrättsliga frågor. Nästa ordinarie forum äger rum i maj 2024.

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)

FF är remissinstans men har även olika kontakter med IMY. FF har bland annat för ett antal medlemsföretags räkning sänt in en ansökan om undantag för att möjliggöra kontroller mot sanktionslistor (ansökan beviljades 2022).

International Chamber of Commerce (ICC) Sverige

FF är med i ICC Sverige vars arbete syftar till att tillvarata det svenska näringslivets intressen inom Internationella Handelskammaren, ICC, näringslivets världsorganisation. Självreglering genom uppförandekoder som sätter etiska standarder är en av denna världsorganisations huvudsyften.

Konsumentverket (KOV)

FF träffar KOV regelbundet. Bland annat anordnar FF samverkansmöten med KOV två gånger per år, vår och höst, där aktuella konsumentkreditfrågor tas upp.

Kronofogdemyndigheten (KFM)

FF har kontakt med KFM angående bland annat utredningen om fordonsrelaterade skulder.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

FF för en dialog med MSB.

Näringslivets Delegation för Marknadsrätt (NDM)

FF deltar i NDM som är en samrådsorganisation inrättad av ett tjugotal näringslivsorganisationer för egenåtgärder med mera inom näringsrättens om-

råde. Inom ramen för NDM anordnas även samverkansmöten med KOV/Konsumentombudsmannen.

Näringslivets Regelnämnd (NNR)

FF deltar i NNR vars uppgift är att verka för att offentlig normgivning ska vara ändamålsenlig, och inte mer omfattande än vad som är påkallat.

Polismyndigheten

FF för en dialog med Polismyndighetens olika enheter, exempelvis med Polisens nationella operativa avdelning (NOA). FF:s medlemmar får därifrån, via FF, inbjudningar till workshops, webinarium, med mera.

Riksbanken (RB) och Riksgälden (RG)

FF är remissinstans i ärenden som berör RB, bland annat deras föreskrifter och statistikinsamling. FF är remissinstans i ärenden som berör RG och möten sker vid behov.

Skatteverket (SKV)

FF har kontakt med SKV i olika frågor som berör FF:s medlemmar, angående bland annat *Ett konto* och *Mekanismen* (konto- och värdefackssystem).

Statistikmyndigheten (SCB)

Statistikfrågor och andra frågor tas upp med SCB.

Svenska Bankföreningen (SBF)

För diskussion av särskilt aktuella och angelägna ärenden sammanträffar FF med SBF. Gemensamma möten med olika myndigheter hålls angående olika sakfrågor, och i frågor där föreningarnas intressen sammanfaller har gemensamma framställningar gjorts. Viss statistik sammanställs i samarbete och genom samägda Associations of Swedish Finance Houses (AFINA) är de bägge föreningarna medlemmar i Leaseurope.

Svenska Institutet mot Penningtvätt (SIMPT)

SIMPT bildades 2016 av branschorganisationerna inom den finansiella sektorn. Syftet med SIMPT är att ta fram vägledningar för hur reglerna om åtgärder mot penningtvätt ska tillämpas i praktiken av finansiella företag. Vägledningarna tas gradvis fram i en fortgående process. Den första vägledningen lanserades i slutet av 2020. Genom SIMPT tar branschen ett gemensamt ansvar för viktiga frågor och bidrar till en tydligare och effektivare tillämpning av regelverket på området. FF och SBF har även inrättat en särskild arbetsgrupp inom SIMPT för finansbolagsfrågor.

Transportstyrelsen (TS)

FF för en dialog med TS. Frågor rörande TS tas primärt upp i Säkerhetsgruppen och berör bland annat registreringsfrågor från finansbolagens perspektiv.

Årsmöte/bolagsstämma och informationsmöten

Årsmöte/bolagsstämma

FF:s årsmöte och bolagsstämma 2022 ägde rum den 17 maj på hotell Haymarket by Scandic, Hötorget, Stockholm. Vid årsmötet/bolagsstämman valdes ledamöter och suppleanter i föreningens respektive servicebolagens styrelser.

Informationsmöten

FF anordnar två informationsmöten per år, ett på våren och ett på hösten. Deltagare är representanter för medlemsföretagen, företrädare för myndigheter och departement samt riksdagsledamöter, vilka träffas för att diskutera relevanta branschfrågor samt nätverka.

Vårens informationsmöte och erfarenhetsutbyte gick av stapeln den 17 maj, i anslutning till årsmötet. Inbjudna föredragshållare var *Torbjörn Halldin*, enhetschef för Makroanalys på Svenskt Näringsliv, som i sitt anförande "En osäker tid med snabba prisökningar" redogjorde för det aktuella ekonomiska läget i Sverige. Därefter gav *Hampus Thuresson*, projektledare vid Power Circle, sin bild av elektrifieringens framtidsfrågor i presentationen "Laddinfrastrukturen i Sverige – utmaningar och möjligheter". *Matthias Wåhlén*, Threat Intelligence Lead, Truesec, redovisade det aktuella säkerhetsläget på internet under rubriken "Cybersäkerhet"; slutligen redogjorde *Richard Knubben*, Deputy Director General för Eurofinas och Leaseurope, för status på förhandlingarna i EU om konsumentkreditdirektivet i sin presentation "Leaseurope, Eurofinas and CCD"

Höstens informationsmöte och erfarenhetsutbyte ägde rum den 30 november på hotell Haymarket by Scandic, Hötorget, Stockholm. Inbjudna föredragshållare var *Martin Flodén*, vice riksbankschef, som talade om aktuell svensk penningpolitik i "Inflationen och utsikterna för svensk ekonomi". Därpå gav *Mats Malmberg*, affärsområdeschef Security Consulting hos Sentor Security, en inblick i relevanta regelverk och dess efterlevnad inom det finansiella området i sin presentation "Cybersäkerhet – ur ett complianceperspektiv". *Petter Dahl*, regelverksansvarig för BankID på Finansiell ID-Teknik, berättade om deras arbete för att stärka säkerheten i BankID under rubriken "Åtgärder för att motverka obehörig underskrift av BankID". Slutligen talade *Marcus Wågman*, rättssakkunnig på Finansdepartementets bankenhet, om "EU:s lagstiftningspaket mot penningtvätt och andra aktuella frågor på området".

Säkerhetsgruppens årliga informationsmöte

Den 9 november anordnade Säkerhetsgruppen för fordonsfrågor sitt årliga informationsmöte, i Nordeas lokaler på Kungsholmen. Denna gång var ämnen utlandsåtertag av stulna fordon samt penningtvätt i fokus.

Först ut av talarna var *Mats Carlsson* från Larmtjänst som gav deltagarna aktuell statistik över fordonsstölder samt informerade om nya trender inom detta område. Därefter följde *Hasse Lewicki* från Fordonskonsult som redogjorde för hur internationella återtag går till och några fall av misstänkt penningtvätt. Slutligen gav *Karl Bondesson*, Senior Manager på KPMG, tillsammans med *Marie Wallin*, Rätt Nu AB, en introduktion till gällande penningtvätsregler, branschvägledning och straffrättsligt perspektiv på penningtvätt.

Utbildningar och kurser

FF erbjuder olika typer av utbildningar till sina medlemmar utifrån deras behov. Inventeringar av utbildningsbehov görs årligen och kurser tillhandahålls.

I april 2022 gavs utbildningen "Grundkurs om finansbolag" vilken syftade till att ge deltagarna en grundläggande, praktiskt inriktad förståelse för och orientering om finansbolags verksamhet, vilka spelregler som styr verksamheten, samt vad som är viktigt för finansbolags interna riskhantering och kontroll. Utbildningen riktade sig till nya medarbetare i medlemsföretagen och hölls i samarbete med Transcendent Group, konsulter inom governance, risk och compliance, i Westmanska palatsets lokaler, Stockholm.

Ett axplock ur ärenden 2022

Möten med Finansinspektionen (FI)

FF har under 2022 fört en aktiv dialog med FI i ärenden som påverkar medlemsföretagen. Bland annat har FF medverkat på referensgruppsmöten, branschorganisationernas (i SIMPT) möten med FI som hålls löpande, och i möte med FI:s chefsjurist som träffar branschorganisationernas chefsjurister vår och höst vid vilka även Finansdepartementets bankenhet deltar.

EU-kommissionens förslag till nytt direktiv om konsumentkrediter (CCD)

FF har lämnat skriftliga synpunkter till departement och ingår även i departementets referensgrupp. FF samverkar aktivt i Eurofinas och Leaseurope i ärendet.

Samverkan med Konsumentverket

Regeringen har som uttalat mål att genomföra förbättringar inom konsumentområdet varför olika utredningar tillsatts och förslag presenterats. Konsumentverket (KOV) arbetar aktivt med att stärka konsumentskyddet. FF träffar KOV regelbundet för att utbyta erfarenheter och föra en dialog kring aktuella frågor om konsumentkrediter, marknadsföring av krediter, kreditprövningar och privatleasing med mera. Under 2022 hölls två samverkansmöten.

Samverkan med Transportstyrelsen

FF och Svenska Bankföreningen (SBF) har en dialog med Transportstyrelsen (TS) och möten hålls vanligtvis årligen, där frågor av intresse för medlemsföretag som leasar ut och finansierar fordon, båtar och maskiner tas upp. Aktuella frågor är bland annat fordonsrelaterade skulder, fordon som olovligt försvinner utomlands, samt ett framtida register för båtar respektive arbetsmaskiner. FF och SBF har sedan många år en expertgrupp som för en dialog med TS kring ett antal prioriterade frågor. FF har under året haft ett samverkansmöte med TS.

Regelförenkling

FF arbetar aktivt för enklare regler i olika sammanhang, exempelvis i Näringslivets Regelnämnd (NNR) där FF är medlem.

Penningtvätt

Erfarenhetsutbyte inom Anti-Money Laundering

FF har inom ramen för arbetsgruppen för compliance, risk och kapitalkrav behandlat Anti-Money Laundering (AML) och hur reglerna ska tillämpas i praktiken. Under 2022 har FF varit remissinstans i olika ärenden, FF har även följt EU-arbetet kring ny penningtvättsreglering där en stor del föreslås ske genom en EU-förordning som i mycket ersätter nuvarande direktiv. FF har lämnat skriftliga synpunkter till departementet och ingår även i departementets referensgrupp.

Svenska institutet mot penningtvätt (SIMPT)

FF deltar i finansbranschens arbete med att ta fram en vägledning inom penningtvättsområdet. SIMPT är en svensk motsvarighet till brittiska the Joint Money Laundering Steering Group (JMLSG) och erbjuder verksamhetsutövarna konkreta åtgärder som ska vidtas i deras verksamheter. Lagstiftningen har tyvärr inneburit tillämpningssvårigheter varför en vägledning från SIMPT har välkomnats bland verksamhetsutövarna. Arbetet med SIMPT har pågått genom ett flertal möten där vägledningen tagit form. Arbetet fortskrider alltså och en ny vägledning presenterades i slutet av år 2022 i samband med ett digitalt seminarium, som samlade ett stort antal deltagare.

Klimatbonusen

Den 7 november, sent på dagen, publicerade regeringen ett pressmeddelande om att klimatbonusen avskaffas för bilar köpta eller beställda efter den 8 november. Pressmeddelandet innehöll stora oklarheter kring bland annat bonus i samband med leasade fordon. FF lämnade direkt synpunkter till departementet och pressmeddelandet uppdaterades. Även efter detta kvarstod tyvärr betydande oklarheter med potentiellt stor påverkan på enskilda köpare, leasetagare, bilhandeln och fordonsfinansiärer. FF hade ett nära och gott samarbete med Mobility Sweden för att så långt möjligt säkerställa att ändringarna i klimatbonusförordningen formulerades bland annat så att kundens beställning av leasingfordon som lagts senast den 8 november skulle omfattas och berättiga till bonus. Även om det återstår att se hur de (först i början av 2023) beslutade ändringarna i förordningen tillämpas av Transportstyrelsen, så får arbetet gentemot Miljödepartementet och de ändringar som kom till stånd betecknas som en betydande framgång.

Säkerhetsgruppen

Säkerhetsgruppen är ett forum för att diskutera brottslighet som drabbar leasade/finansierade objekt såsom fordon och maskiner, och vad som kan göras för att förebygga och ingripa mot denna typ av brottslighet. Gruppen består av företrädare för de fordonsfinansierande företagen, bilhandels- och biluthyrningsbranschen samt försäkringsbranschen. Till gruppen har även knutits företrädare för Polisen och Interpol. Samråd sker även med Bolagsverket, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten, Transportstyrelsen och Kronofogdemyndigheten. Ett av de områden som gruppen har identifierat som ett problem är fordonsbedrägerier av olika slag.

Gruppen arbetar även för att förbättra tillgången till olika informationskanaler. I samarbete med Larmtjänst har ett register tagits fram över eftersökta objekt finansierade av finansbolag och banker.

I detta finns även en konsumentskyddsaspekt: Genom registret, som är publikt, kan en köpare lättare fullgöra sin undersökningsplikt. Medlemskap i FF eller SBF är en förutsättning för att registrera ett objekt i registret.

Gruppen anordnade även detta år ett informationsmöte för de deltagande organisationernas medlemsföretag där deltagarna informerades om aktuella frågor inom brottslighet, med mera.

Internationella möten i bland annat Eurofinas och Leaseurope

FF arbetar aktivt för att föra fram branschens synpunkter på europeisk nivå. FF är genom sina medlemmar representerad i Leaseuropes och Eurofinas respektive styrelser och arbetsgrupper.

I en tid då allt fler regleringsinitiativ utgår från EU är det europeiska samarbetet särskilt värdefullt för att påverka utformningen av förslagen redan i planeringsstadiet. Härigenom kan även FF på ett tidigt stadium hålla medlemsföretagen informerade om olika planerade regleringsåtgärder.

Möten i ämnesspecifika frågor

Under året ägde även möten rum för FF:s medlemmar kring ett antal ämnesspecifika frågor:

BankID

Frågor kopplade till BankID är relevanta för FF:s medlemmar. Ansvarsfrågor i förhållande till tredje man har lyfts med Svenska Bankföreningen och Finansiell ID-Teknik sedan 2019 och i samband med höstens informationsmöte 2022 kom det positiva beskedet att skrivningar om ansvar i förhållande till tredje man ska tas in i avtalen mellan den utfärdande banken och kunden som skaffar BankID, vilket FF välkomnar.

Frågor kopplade till ett framtida maskinregister

2021 var det huvudsakliga temat för Säkerhetsgruppens informationsmöte frågan om ett maskinregister. Föreningen har därefter haft en fortsatt dialog med både Transportstyrelsens utredare och branschföreningen Maskinleverantörerna kring vad föreningens medlemmar skulle intressera sig för vad gäller innehållet i ett framtida register. FF fick i promemoria gehör för att leasing- och avbetalningsmarkering ska vara med i registret, vilket är positivt. Promemorian har inte remissbehandlats ännu. Ett nytt register är beroende av Transportstyrelsens nya it-plattform som förväntas vara klar cirka 2029.

Leasing av medicintekniska produkter

En annan fråga på FF:s agenda är frågan om leasing av medicintekniska produkter och tolkning av det nya EU-direktivet. FF inledde en dialog och ett erfarenhetsutbyte med branschorganisationen Swedish

Medtech kring produktansvaret för den som sätter sjukvårdsutrustning på marknaden, till exempel en lease- eller kreditgivare.

Återgång till fysiska möten

Merparten av verksamhetens möten har under 2022 ägt rum i form av fysiska möten, dock med bibehållen möjlighet till digitalt deltagande eftersom det är uppskattat av många medlemmar. FF:s informationsmöten hölls fysiskt på hotell Haymarket by Scandic i Stockholm.

Ansökan till IMY om kontroller mot sanktionslistor

I slutet av 2020 påbörjades en gemensam ansökan för intresserade medlemsföretag att få möjlighet att göra kontroller mot sanktionslistor. Ansökan omfattade behandling av personuppgifter om lagöverträdelse, som Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) beslutar om. Ansökan innebär att andra än myndigheter bland annat får använda sig av vissa internationella sanktionslistor (UK, USA och FN). Ansökan lämnades in i april 2021 och började handläggas av IMY i september 2021.

Efter mindre kompletteringar/förtydliganden i ansökningshandlingarna meddelade IMY i mars 2022 beslut om beviljat tillstånd för vederbörande företag att behandla dessa personuppgifter.

Utredningar och remisser

Nedan finns ett axplock av de remisser och utredningar som inkom till FF under 2022:

Finansinspektionen

- Rapport om avgifter – för samråd
- Avgifter hos Finansinspektionen
- Förslag till ändringar i FI:s föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning

Finansdepartementet

- Ändrad nedsättning av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar
- Ändrad beskattning av inlösen- och återköpsförfaranden
- Nya regler för viss gräsrotsfinansiering
- Ett stärkt skydd mot bedrägerier vid betalningar online
- Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism
- Rätt till betalkonto i fler banker
- Startlån till förstagångsköpare av bostad
- Europeiska kommissionens förslag till rådets direktiv om införandet av ett avdrag för eget kapital och en begränsning av avdrag för räntor i bolagssektorn
- Ny lag om källskatt på utdelning (utkast till lagrådsremiss)
- Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut
- Bättre konsekvensutredningar (Ds 2022:22)
- Utkast till lagrådsremiss: Ändrad beskattning av inlösenaktier i vissa fall
- EUs kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden
- Kommissionens förslag till direktiv om ändring av direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning (DAC 8)
- En ny statistik över hushållens tillgångar och skulder (SOU 2022:51)

Justitiedepartementet

- Ny förverkandelagstiftning (SOU 2021:100)
- Utredningen om skattetransparens och några redovisningsfrågor
- Direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet – inbjudan att lämna synpunkter
- En uppföljning av skriftlighetskravet vid telefonsäljning (SOU 2021:79)

- Straff för deltagande i en terroristorganisation
- Inkomstskatterapporter och några redovisningsfrågor (SOU 2022:29)
- Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/83/EU samt upphävande av direktiv 2002/65/EG

Konsumentverket

- Konsumentverkets allmänna råd om ändring i Konsumentverkets allmänna råd (KOVFS 2018:3) om information om nya personbilers bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp (KOVFS 20XX:X)

Miljödepartementet

- Remiss av ändringar i förordningen om klimatbonusbilar

Näringsdepartementet

- Inbjudan att lämna synpunkter i samråd från EU-kommissionen om statligt stöd till banker i svårigheter

Polismyndigheten

- Förslag till föreskrifter om rapportering och lämnande av uppgifter enligt lagen (2007:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
- Förslag till Polismyndighetens föreskrifter om uppgiftslämnande av finansiell information

Riksgälden

- Förslag på ändringar i Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2015:2) om resolution
- Förslag till ändrade föreskrifter om insättningsgaranti och resolution

Lagstiftning

Lagen om bank- och finansieringsrörelse

Finansbolag i lagens mening är kreditmarknadsbolag och var till och med 30 juni 2004 reglerade genom lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet med mera, men regleras från och med 1 juli 2004 i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. För finansbolag som ej omfattas av lagen gäller lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.

Lagen gäller för alla som driver bank- och finansieringsrörelse, dock inte för den verksamhet som drivs av Riksbanken och Riksgälden.

I definitionen av bankrörelse ingår såväl betalningsförmedling via generella betalningssystem som inlåning med en uppsägningstid inom högst 30 dagar. Enligt FI:s praxis ska en bank direkt eller indirekt delta i minst ett generellt betalsystem. De system som FI har identifierat som generella betalsystem är Bankgirosystemet, Dataclearingen, RIX samt kortsystemen VISA och MasterCard.

Inlåning får mottagas även av kreditmarknadsföretag och icke-finansiella företag. För det sistnämnda fallet är dock det högsta inlåningsbeloppet SEK 50 000 per konsument och insättningsgarantin gäller ej i detta fall. Den lag som reglerar inlåningsföretags verksamhet är lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet. Lagen upphörde att gälla 1 januari 2021 och det är bara vissa företag som var registrerade innan lagen upphörde, som får fortsätta att bedriva inlåningsverksamhet. Definitionen av finansieringsrörelse styr frågan om tillståndsplikt eller ej för kreditmarknadsbolag/finansbolag.

Även finansbolag har tillgång till generella betalsystem. Kombinationen kort inlåning och betalningsförmedling via generella betalningssystem innebär krav på banktillstånd.

Definitionen av finansieringsrörelse

Med finansieringsrörelse avses rörelse i vilken ingår näringsverksamhet som har till ändamål att:

- Ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, och
- lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).
- Allmänheten är fysiska personer och alla företag utom finansiella (finansiella företag är svenska och utländska banker, försäkringsbolag, kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag och finansiella institut).

- Till allmänheten räknas inte stat och kommun.
- Såväl mottagande av medel från allmänheten som lämna kredit med mera ska föreligga för tillståndsplikt för finansieringsrörelse. Kreditinstitut ska driva näringsverksamhet som har till ändamål att ta emot återbetalningsmedel från allmänheten.
- Undantag från tillståndsplikt för finansieringsrörelse enligt definitionen.
- Svensk bank.
- Utländsk bank med tillstånd i Sverige för bankrörelse.
- Försäkringsföretag med flera under förutsättning att det är tillåtet enligt för dem tillämplig lag.
- Företag som ger finansiering i samband med "egna varor/tjänster".
- Så kallade internbanker förutsatt att koncernen/gruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet.
- Aktiebolag/ekonomisk förening om verksamheten består i att vid enstaka tillfällen förvärva fordringar, och medel för verksamheten inte löpande anskaffas från allmänheten.
- Vissa ekonomiska föreningar.
- Företag som tillhandahåller betaltjänster enligt lagen om betaltjänster.
- Säljstödande finansiering. (Det tidigare tidsbegränsade undantaget i 29 § i lagen om bank- och finansieringsrörelse [LBF] har numera blivit permanent. De företag som berörs är företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern förutsatt att koncernen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet, och att företaget som tillhandahåller finansieringen lånar upp medel genom att ge ut överlåtbara värdepapper med en löptid på minst ett år.)

Återhämtningsplaner

Den 1 februari 2016 trädde regler om upprättande av återhämtningsplaner i kraft, som ersatte de tidigare reglerna (se 6 a kap. i LBF). Ändringarna grundar sig i krishanteringsdirektivet. Reglerna föreskriver vad för innehåll banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag ska ha i sina återhämtningsplaner. Företagens styrelse ska godkänna återhämtningsplanen som sedan ska lämnas in till FI.

Ett kreditinstitut som är föremål för gruppbaserad tillsyn tillsammans med andra koncernföretag inom EES omfattas inte av skyldigheten. Istället ska institutet upprätta en koncernåterhämtningsplan enligt reglerna om koncernåterhämtningsplaner.

Förenklade skyldigheter

För mindre systemviktiga företags återhämtningsplaner och koncernåterhämtningsplaner infördes förenklade skyldigheter, innebärande att dessa inte behöver ha lika detaljerade och omfattande planer. Föreskrifterna som reglerar detta trädde i kraft den 15 juli 2016.

Koncernåterhämtningsplan

Ett kreditinstitut som ingår i en koncern och står under gruppbaserad tillsyn ska omfattas av en koncernåterhämtningsplan, vilken ska upprättas och uppdateras av moderföretaget inom EES. Ett sådant kreditinstitut ska upprätta en individuell återhämtningsplan om FI beslutar det. En koncernåterhämtningsplan ska identifiera åtgärder som kan bli nödvändiga att vidta på nivån för moderföretaget inom EES och i ett enskilt dotterföretag som omfattas av den gruppbaserade tillsynen.

Moderföretagets styrelse ska godkänna planen. Den ska därefter, vid den tidpunkt FI bestämmer, ges in till FI. För en gränsöverskridande koncern ska den i stället ges in till den samordnande tillsynsmyndigheten. Om FI är den samordnande tillsynsmyndigheten, ska inspektionen överlämna planen till berörda behöriga och resolutionsmyndigheter. Om ett företag har åsidosatt sina skyldigheter, ska inspektionen ingripa.

Koncerninternt finansiellt stöd

Koncerninternt finansiellt stöd är ett stödarrangemang som bygger på frivillighet genom avtal mellan företagsenheter inom en koncern belägna i olika länder och som, om det ingås, ska godkännas av FI. Bestämmelserna återfinns i 6 b kap. LBF och är en följd av krishanteringsdirektivet.

Definitionerna för koncerninternt finansiellt stöd är:

1. Finansiellt stöd: Penninglån, utställande av garanti, ställande av säkerhet eller en kombination av dessa stödformer, och
2. Koncerninternt finansiellt stöd: Finansiellt stöd som lämnas av ett företag till ett annat i samma koncern när det mottagande företaget uppfyller förutsättningarna för ingripande enligt 15 kap. 2 b § LBF.

Ett avtal om koncerninternt finansiellt stöd får ingås mellan å ena sidan ett moderinstitut i ett EES-land, ett moderinstitut inom EES, ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller

ett holdingföretag med blandad verksamhet som är etablerat inom EES, och å andra sidan ett dotterföretag.

Ett företag som anges ovan och som uppfyller förutsättningarna för ingripande enligt 15 kap. 2 b § får inte ingå ett avtal om koncerninternt finansiellt stöd. Innan ett avtal om koncerninternt finansiellt stöd ingås ska en ansökan om godkännande av avtalet göras till FI, om inspektionen är den samordnande tillsynsmyndigheten för den koncern som avtalet gäller.

Rörelseregler

Ett kreditinstitut (bank och kreditmarknadsbolag) får bara driva finansiell verksamhet och verksamhet som har ett naturligt samband med den.

Ett kreditinstitut får i sin verksamhet bland annat:

- låna upp medel, till exempel genom att ta emot inlåning från allmänheten eller ge ut obligationer eller andra jämförbara fordringsrätter
- lämna och förmedla kredit, till exempel i form av konsumentkredit och kredit mot panträtt i fast egendom eller fordringar
- medverka vid finansiering, till exempel genom att förvärva fordringar och upplåta lös egendom till nyttjande (leasing)
- tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster
- tillhandahålla betalningsmedel
- ikläda sig garantiförbindelser och göra liknande åtaganden
- medverka vid värdepappersemissioner
- lämna ekonomisk rådgivning
- förvara värdepapper
- driva rembursverksamhet
- tillhandahålla värdefackstjänster
- driva valutahandel
- driva värdepappersrörelse under de förutsättningar som föreskrivs i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
- lämna kreditupplysning under de förutsättningar som föreskrivs i kreditupplysningslagen (1973:1173), och
- ge ut elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om bland annat (se 16 kap. 1 § LBF):

- vilken information ett kreditinstitut ska lämna till sina kunder eller till dem som institutet erbjuder sina tjänster
- vilka åtgärder ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla kraven på soliditet, likviditet, riskhantering, genomlysning, sundhet, med mera
- vilka upplysningar ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filialer ska lämna till FI
- innehållet i en återhämtningsplan enligt 6 a kap. 1 § och en koncernåterhämtningsplan enligt 6 a kap. 2 §, när planerna ska upprättas och hur ofta de ska uppdateras
- innehållet i en ansökan om godkännande av avtal gällande koncerninternt finansiellt stöd enligt 6 b kap. 3 § första stycket
- vad det beslut som styrelsen i det stödgivande företaget fattar enligt 6 b kap. 8 § ska innehålla
- innehållet i en anmälan om givande av koncerninternt finansiellt stöd enligt 6 b kap. 11 §
- offentliggörandet av information enligt 6 b kap. 16 §.

Outsourcing

Om ett kreditinstitut vill uppdra åt någon annan att utföra någon av de tjänster som avses i 7 kap. 1 §, ska institutet anmäla detta till FI och ge in uppdragsavtalet. Ett sådant uppdrag får ges om:

1. institutet svarar för den anförtrödda verksamheten mot kunden
2. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och
3. uppdraget inte har sådan omfattning att institutet inte kan uppfylla de skyldigheter som följer av lagen eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

Styrelsen eller verkställande direktören bör härvid upprätta interna regler om vilka tillståndspliktiga verksamheter, eller verksamheter som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, som kan läggas ut och hur detta ska göras.

Den 30 september 2019 trädde European Bank Authority's (EBA) riktlinjer för outsourcing av bank- och finansverksamhet i kraft (EBA/GL/2019/02). Riktlinjerna är en uppdatering av tidigare riktlinjer och är ämnade att skapa ett mer harmoniserat europeiskt regelverk för banker och finansinstitut som omfattas av EBA:s mandat.

Riktlinjerna ersatte tidigare regelverk på området, bland annat EBA:s riktlinjer för outsourcing till molntjänstleverantörer som publicerades 2017.

Syftet med riktlinjerna är att underlätta tillsyn av outsourcad verksamhet samt att garantera säker och effektiv outsourcing av verksamhet utan onödiga risker. Riktlinjerna är tillämpliga på alla outsourcing-projekt, och alltså inte enbart arbete och funktioner som är av väsentlig betydelse för verksamheten.

Banker och finansinstitut måste dokumentera all outsourcing och på begäran göra denna dokumentation tillgänglig för FI:s granskning, dock är banker och finansinstitut enligt riktlinjerna enbart skyldiga att anmäla outsourcing av funktioner som är av väsentlig betydelse för verksamheten. Av riktlinjerna framgår också att banker och finansinstitut som önskar utkontraktera verksamhet måste analysera riskerna som är förknippade med den planerade outsourcingen samt bedöma hur väsentlig den outsourcade verksamheten är för bolaget innan det genomförs.

Lag om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

För att ägna sig åt så kallad *annan finansiell verksamhet* än sådan som kräver tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse (LBA) krävs registrering hos FI enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (tidigare anmälningslagen). Sådana företag betecknas finansiella institut.

Annan finansiell verksamhet definieras i lagen som *yrkesmässig verksamhet* som *huvudsakligen* består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap 1 § punkterna 2, 3, och 5–12 lagen om bank- och finansieringsrörelse, däribland att medverka vid finansiering, till exempel genom att förvärva fordringar och upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Ett företag som har sådan huvudsaklig finansiell verksamhet som anges i nämnda punkter är alltså skyldigt att registrera sin verksamhet till FI (med undantag för företag i 1 kap. 2 § 1-3, 6, 8, 9, 11 och 12 lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Även sådan (till exempel säljstödande) verksamhet som är undantagen från tillståndsplikt enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse är anmälningspliktig enligt det som tidigare kallades för anmälningslagen då det är fråga om så kallad *annan finansiell verksamhet* och nämnda förutsättningar (*yrkesmässig* och *huvudsaklig*) föreligger.

Enligt ett aktuellt förslag gällande förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut (som FF lämnat synpunkter på i två omgångar, se FF:s webbplats) föreslås dock kravet på huvudsaklighet tas bort för att anpassa svensk rätt till penningtvättsdirektivet. I direktivet är kravet på huvudsaklighet borttaget sedan ett par år. Är det fråga om konsumentkreditverksamhet se avsnitt nedan, angående viss verksamhet med konsumentkrediter.

FI har tillsyn över de finansiella institutens efterlevnad av penningtvättsregelverken och gör, i samband med registrering, en prövning av ägare och ledning. Ändringar i ledning eller ägare ska anmälas till FI.

Lag om viss verksamhet med konsumentkrediter

För att lämna eller förmedla krediter till konsumenter krävs sedan den 1 juli 2014 tillstånd från FI enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter. Sådana tillståndspliktiga företag betecknas som konsumentkreditinstitut.

Undantag från tillstånd

Tillstånd behövs inte för företag med tillstånd enligt:

- lagen om bank- och finansieringsrörelse
- lagen om betaltjänster, eller
- lagen om elektroniska pengar
- lagen om verksamhet med bostadskrediter
- företag som avses i 2 kap. 3 § första stycket 2–7 lagen om bank- och finansieringsrörelse
- statliga och kommunala myndigheter, eller
- juridiska personer som driver verksamhet med konsumentkrediter i mindre omfattning utan vinstsyfte.

De företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds, eller varor som framställs eller säljs, av företaget eller inom en koncern, är undantagna från tillståndsplikt enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse (enligt 2 kap. 3 § första stycket 2–7). Vidare undantas konsumentkrediter som medges eller förmedlas inom handeln och som betraktas som anstånd med betalning och inte lån, till exempel kontokortskrediter och avbetalningsköp. Inte heller fakturakrediter omfattas av tillståndsplikten. Emellertid kan anmälningsplikt enligt den tidigare anmälningslagen föreligga, se ovan under Lag om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.

FI:s tillsyn omfattar från den 1 januari 2023 även kreditprövningen enligt konsumentkreditlagen, då FI övertar Konsumentverkets tillsyn över denna.

Svenska kreditinstitut och företag som driver tillståndspliktig verksamhet enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter kan utväxla uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd för kreditupplysningsverksamhet.

Lagen om försäkringsdistribution

Finansbolag som erbjuder och aktivt förmedlar försäkringar i samband med sina produkter omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagen trädde i kraft 1 oktober 2018 och ersatte lagen om försäkringsförmedling. Den gäller för försäkringsförmedlare och försäkringsföretag. Med försäkringsdistribution avses verksamhet som består i att:

- ge råd om eller föreslå försäkringsavtal eller utföra annat förberedande arbete innan ett försäkringsavtal ingås
- ingå ett försäkringsavtal, eller
- bistå vid förvaltning och fullgörande av försäkringsavtal.

Från lagen undantagen verksamhet

Med försäkringsdistribution avses inte verksamhet som bara består i att:

1. hänvisa någon till en försäkringsdistributör eller en försäkringsdistributör till en presumtiv kund, lämna allmän information om försäkringar till någon
2. lämna allmän information om försäkring till någon, eller
3. inom ramen för en annan yrkesverksamhet i enskilda fall lämna information eller ge råd om försäkring till någon.

Med försäkringsdistribution avses inte heller att yrkesmässigt handlägga, värdera eller reglera försäkringsfall.

Bestämmelserna om försäkringsdistribution gäller även vid distribution av återförsäkring, om inte annat anges.

Bestämmelserna om försäkringsförmedlare i denna lag gäller även anknuten försäkringsförmedlare, sidoverksam försäkringsförmedlare och anknuten sidoverksam försäkringsförmedlare, om inte annat anges.

Lagen är inte tillämplig på en sidoverksam försäkringsförmedlares försäkringsdistribution, om:

1. den distribuerade försäkringen kompletterar en vara eller tjänst och försäkringen täcker risken för förlust av varan eller

funktionsfel i eller skada på varan, att tjänsten inte kunnat utnyttjas, eller skada på eller förlust av bagage och andra risker i samband med resa, och

2. den årliga premien för den distribuerade försäkringen inte överstiger ett värde motsvarande EUR 600, beräknat proportionellt på årsbasis, eller
3. premien för den distribuerade försäkringen inte överstiger ett värde motsvarande EUR 200 per person, i de fall försäkringen kompletterar en tjänst och den tjänstens varaktighet inte är längre än tre månader.

En försäkringsdistributör ska, när distributionen sker via en sidoverksam försäkringsförmedlare som undantagits från tillämpningen av lagen enligt 6 §, säkerställa att information tillhandahålls kunden innan försäkringsavtalet ingås, med uppgifter om försäkringsdistributörens identitet och adress och om de förfaranden som avses i 4 kap. 15 § och som gör det möjligt för kunder och andra berörda parter att anmäla klagomål.

Likaså ska försäkringsdistributören säkerställa att det införts ändamålsenliga och proportionerliga system som är förenliga med 4 kap. 1 §, 3 § första stycket, 5 och 13 §§ samt 5 kap. 14, 18 och 19 §§ och som beaktar kundens krav och behov innan avtalsförslaget läggs fram, och det produktfaktablad som avses i 5 kap. 13 § lämnas till kunden innan försäkringsavtalet ingås.

Krav på tillstånd

En svensk försäkringsförmedlare får, med vissa undantag i lagen, bedriva försäkringsdistribution endast efter tillstånd av FI. Senast sex månader efter erhållet tillstånd ska anmälan om registrering göras hos Bolagsverket. Har anmälan inte gjorts inom denna tid eller har Bolagsverket genom beslut som vunnit laga kraft avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering, upphör tillståndet att gälla. Verksamheten får inte påbörjas förrän registrering har skett.

God försäkringsdistributionssed

Lagen föreskriver att avtalsvillkor som avviker från god försäkringsdistributionssed och inte med tillbörlig omsorg tar tillvara kundens intressen får inte åberopas mot kunden, i annat fall än vid återförsäkringsdistribution och försäkringsdistribution som avser stora risker.

Definitioner av aktörer

- Anknuten försäkringsförmedlare: En försäkringsförmedlare som har träffat avtal med ett eller flera försäkringsföretag om att distribuera försäkringsprodukter, om dessa produkter inte konkurrerar med varandra och avtalet

innebär att försäkringsföretaget är ansvarigt för ren förmögenhetsskada enligt 4 kap. 16 § lagen om försäkringsdistribution.

- Anknuten sidoverksam försäkringsförmedlare: En sidoverksam försäkringsförmedlare som har träffat avtal med ett eller flera försäkringsföretag eller försäkringsförmedlare om att bara distribuera vissa försäkringsprodukter som kompletterar en vara eller en tjänst eller de berörda försäkringsprodukterna omfattar inte livförsäkring eller ansvarsförsäkring, utom när sådant skydd kompletterar den vara eller tjänst som förmedlaren bedriver som huvudsaklig yrkesverksamhet, om avtalet innebär att försäkringsföretaget eller försäkringsförmedlaren är ansvarig för ren förmögenhetsskada enligt 4 kap. 16 §.

Anknuten sidoverksam försäkringsförmedlare

För en anknuten sidoverksam försäkringsförmedlare gäller att det försäkringsföretag eller den andra försäkringsförmedlare som förmedlaren har ingått avtal med om att distribuera dess försäkringsprodukter ska anmäla förmedlaren för registrering hos Bolagsverket (om förmedlaren uppfyller lagens krav).

Krav på hållbarhetsrelaterade upplysningar vid försäkringsdistribution

Sedan juni 2021 innehåller lagen om försäkringsdistribution en upplysningsbestämmelse om att det för försäkringsdistributörer som ger rådgivning om försäkringsbaserade investeringsprodukter finns ytterligare bestämmelser i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar.

Lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Lagen trädde i kraft den 26 juni 2017 och i grunden ligger FATF:s (Financial Action Task Force) rekommendationer. Direktivet som ligger bakom lagen är anpassat till FATF:s rekommendationer och innebär bland annat att det riskbaserade förhållningssättet lyfts fram. Såväl medlemsstaterna som enskilda ska identifiera och bedöma sina risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och agera utifrån dessa. Det riskbaserade förhållningssättet får betydelse bland annat för de centrala reglerna om åtgärder för att uppnå kundkännedom.

Lagen ska tillämpas på fysiska/juridiska personer som driver bland annat:

- bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse

- verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos FI enligt lagen om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen om inlåningsverksamhet
- verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter
- försäkringsförmedling enligt lagen om försäkringsförmedling (från den 1 oktober 2018 lag om försäkringsdistribution).

Lagen gäller även fysiska/juridiska personer som driver yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande EUR 5 000 eller mer.

Krav på riskbaserad kundkännedom

Omfattningen av de åtgärder som vidtas för att uppnå kundkännedom ska anpassas efter risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Åtgärder för att uppnå kundkännedom ska vidtas vid etablering av en affärsförbindelse och vid enstaka transaktioner som uppgår till ett belopp motsvarande EUR 15 000 eller mer. Detsamma gäller transaktioner som understiger detta belopp och verksamhetsutövaren inser, eller borde inse, har samband med varandra och som tillsammans uppgår till minst EUR 15 000.

Med en "affärsförbindelse" avses en affärsmässig förbindelse med viss förväntad varaktighet. I lagen finns en förändrad definition av affärsförbindelse, i syfte att klargöra att en affärsförbindelse kan uppstå trots frånvaron av ett avtal. Till exempel kan denna uppstå genom konkludent handlande, att en kund vid upprepade tillfällen använder verksamhetsutövarens tjänster. Kravet på kundkännedom kräver en fortlöpande kontroll och inte enbart vid tillfället då affärsförbindelsen etableras.

Åtgärder för kundkännedom ska också vidtas om det uppkommer osäkerhet om tillförlitligheten eller tillräckligheten av tidigare mottagna kunduppgifter. Detta gäller inte bara kundens identitet. Åtgärder för att uppnå kundkännedom ska alltid vidtas om det föreligger misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism. Detta gäller oavsett eventuella undantag och tröskelbelopp.

Handlingar och uppgifter som använts för att uppnå kundkännedom ska bevaras i minst fem år. Tiden ska räknas från det att åtgärderna utfördes eller, i de fall då en affärsförbindelse etablerats, affärsförbindelsen upphörde.

Åtgärder som ska vidtas för kundkännedom

Identifiering och kontroll av kunden:

1. Identifiera och kontrollera kundens identitet genom identitetshandlingar, registerutdrag eller genom andra uppgifter från en oberoende och tillförlitlig källa,
2. kontroll av så kallad verklig huvudmans identitet,
3. inhämtande av information om affärsförbindelsens syfte och art.
4. Enligt lagen ska en verksamhetsutövare även vidta åtgärder för att avgöra om kunden eller kundens verkliga huvudman är en person i politiskt utsatt ställning (så kallad PEP).

Skärpta åtgärder vid hög risk

Om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism bedöms som hög ska särskilt omfattande kontroller, bedömningar och utredningar göras. Då ska även åtgärderna kompletteras med det som krävs för att motverka den höga risken. Sådana kan tillämpas vid exempelvis förbindelser med högrisk-tredjeländer, vid korrespondentförbindelser eller när en affärsförbindelse etableras eller en enstaka transaktion utförs med en PEP.

Exempel på skärpta åtgärder som kan vidtas är inhämtande av ytterligare information om kundens affärsverksamhet eller ekonomiska situation och uppgifter som varifrån kundens ekonomiska medel kommer.

Tidpunkt för kundkännedom

En verksamhetsutövare får inte etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion, om verksamhetsutövaren inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner.

En affärsförbindelse får inte etableras om det finns misstanke om att verksamhetsutövarens produkter eller tjänster kommer att användas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

En verksamhetsutövare får inte utföra en transaktion om det på skälig grund kan misstänkas att den utgör ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism. Om en rapport har lämnats till Polismyndigheten ska verksamhetsutövaren även beakta den information som Polismyndigheten kan lämna om hanteringen av ärendet.

Om det inte är möjligt att låta bli att utföra en misstänkt transaktion, eller om ett avstående från att genomföra transaktionen sannolikt skulle försvåra

den vidare utredningen, får transaktionen genomföras.

Affärsförbindelsen ska vidare kontinuerligt följas upp så att de transaktioner som utförs överensstämmer med vad som är känt om kunden, vad gäller till exempel affärs- och riskprofil.

Uppgifts- och granskningsskyldighet

Lagen ställer krav på granskning för att kunna upptäcka misstänkta transaktioner. Om misstanke efter närmare analys kvarstår, ska uppgifter om alla omständigheter som kan tyda på penningtvätt eller finansiering av terrorism "utan dröjsmål" lämnas till Finanspolisen. Lagen innehåller även ett meddelandeförbud, vilket innebär att de utpekade personerna inte får röja för kunden ifråga eller någon utomstående att en granskning har genomförts, att uppgifter lämnats till finanspolisen eller att en undersökning genomförs eller kommer att genomföras.

Riskbaserade rutiner och utbildning

Anställda ska fortlöpande få behövlig information och utbildning. FI:s föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism innehåller åtskilliga föreskrifter om vilka interna rutiner som ska tillämpas, och vilken utbildning de anställda ska genomgå.

Föreskrifter från FI och riktlinjer från EBA

FI:s föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (FFFS 2017:11) kompletterar penningtvättslagen i viktiga avseenden. Föreskrifterna har ändrats genom FFS 2019:28 och 2021:37.

Under senare år har EBAs riktlinjer (jämför allmänna råd – följa eller förklara) på penningtvättsområdet blivit en viktig komplettering till den svenska lagen och FI:s föreskrifter (som dock gäller före EBAs riktlinjer vid eventuell normkonflikt). Det noteras att riktlinjerna gäller även för finansiella institut.

Svenska Institutet mot Penningtvätt (SIMPT)

SIMPT bildades 2016 av branschorganisationerna inom den finansiella sektorn. Syftet med SIMPT är att ta fram vägledningar för hur reglerna om åtgärder mot penningtvätt ska tillämpas i praktiken av finansiella företag. Den första vägledningen lanserades i slutet av 2020. Genom SIMPT tar branschen ett gemensamt ansvar för viktiga frågor och bidrar till en tydligare och effektivare tillämpning av regelverket på området. FF och SBF har även inrättat en särskild arbetsgrupp inom SIMPT för finansbolagsfrågor.

Gemensamma riktlinjer för återförsäljare och informationsblad om lagen

FF har tillsammans med SBF utarbetat gemensamma riktlinjer för återförsäljare som samarbetar med banker och finansbolag. Riktlinjerna innehåller en 'checklista' på de åtgärder som återförsäljare måste genomföra vid identifiering av kund.

Även ett gemensamt informationsblad om lagen som förklarar för kunden varför handlaren måste ställa frågor har tagits fram. Riktlinjerna och informationsbladet finns tillgängliga på FF:s webbplats. Riktlinjerna finns översatta till engelska och finska.

Register över verkliga huvudmän

Ett centralt register över verkliga huvudmän har införts. Registret förs av Bolagsverket. Bolagsverket får även mandat att besluta om sanktioner enligt *lag om registrering i syfte att motverka penningtvätt och terrorism*. Registret finns tillgängligt för verksamhetsutövarna och uppgifterna ska lämnas av verksamhetsutövarna själva.

Förenklade åtgärder

Möjligheterna att använda sig av förenklade förfaranden stramas upp som en följd av direktivets krav och en tydligare riskbaserad ansats. Förenklade åtgärder ska fortsättningsvis vara möjliga att tillämpa på de områden som i dag är undantagna från vissa kundkännedomsåtgärder. Förenklade åtgärder får dock enbart vidtas om verksamhetsutövare i det enskilda fallet kan bedöma att risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är låg.

AML-rapportering

I samband med att den nya penningtvättslagen trädde i kraft 2017 ändrades även FI:s föreskrifter, bland annat så att företag under FI:s tillsyn ska rapportera in vissa uppgifter för att FI ska kunna bedöma risken för att företagen utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Enligt FI:s föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska företagen årligen rapportera de begärda uppgifterna digitalt i FI:s system för periodisk rapportering, på [FI:s webbplats](#). Uppgifterna ska avse balansdagen den 31 december.

Rapportering av penningtvätt ska därefter upprepas en gång per år senast den 31 mars.

goAML

Under 2018 bytte finanspolisen rapporteringssystem till goAML, ett nytt it-system, för att bättre möta kraven i Polisens uppdrag och i lagstiftningen. Detta påverkar även de företag som är rapporteringsskyldiga.

goAML tillhandahålls av FN och många länder har implementerat denna lösning. Systemet ökar kvaliteten på inrapporterat material och stärker finanspolisens analysförmåga och möjlighet att upptäcka och lagföra kriminella aktörer.

Lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

- Försök, förberedelse och stämpling till penningtvättsbrott som inte är ringa är straffbart.
- Så kallad självtvätt är brottsligt. Även den som tvättar vinster från sin egen brottslighet kan dömas för penningtvättsbrott.
- Penningtvättsbrott i näringsverksamhet är straffbart. Det gäller den som låter sin verksamhet användas för åtgärder som kan misstänkas vara penningtvätt.
- Det är tillräckligt att brottsvinsten kommer från "brott eller brottslig verksamhet" snarare än från ett specifikt angivet brott.
- Ökade möjligheter att förverka egendom som varit föremål för penningtvätt. Det är möjligt att förverka tvättad egendom hos penningtvättaren även om egendomen inte kan anses tillhöra penningtvättaren.
- Det är möjligt att under kortare tid förbjuda en person att disponera över exempelvis bankmedel. Det är också möjligt att ta sådan egendom i beslag.

Regler om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel ersatte den tidigare gällande förordningen (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel.

Enligt förordningen ska betalningsleverantörer se till att vissa uppgifter om en betalare följer med en överföring när den vidarebefordras. Flertalet finansiella företag är skyldiga att tillämpa bestämmelserna i förordningen. Detta gäller bland annat banker och fysiska och juridiska personer som driver betalningsöverförings- eller betalningsförmedlingsverksamhet enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet. Genom förordningen genomförs specialrekommendation nr. VII (SR VII) gällande "överföringar på elektronisk väg" som har antagits av Financial Action Task Force (FATF).

Reglerna innebär bland annat:

- Skyldighet att identifiera betalare vid kontanta betalningsöverföringar och insättningar på

belopp över EUR 1 000, eller om flera mindre summor uppgår till detta belopp.

- Skyldighet att meddela myndigheterna om vidtagna åtgärder på grund av bristfällig information om betalaren.

Om en betalningsleverantör regelbundet underlåter att lämna erforderlig information om betalaren ska betalningsmottagarens betalningsleverantör vidta åtgärder. Åtgärderna kan inledningsvis bestå i att utfärda varningar och fastställa tidsfrister. Betalningsmottagarens betalningsleverantör kan därefter antingen avvisa alla framtida överföringar från betalarens betalningsleverantör eller fatta beslut om att begränsa eller avsluta affärsrelationen med denne.

FATCA

Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA), är en amerikansk lagstiftning som syftar till att förhindra skatteflykt från USA. FATCA ställer krav på finansiella institut över hela världen att identifiera och dokumentera kontohavare samt rapportera om konton som innehas av personer som är skattskyldiga/deklarationspliktiga i USA, så kallade US persons, bland annat:

- bosatta i USA
- amerikanska medborgare (även de med dubbelt medborgarskap)
- innehavare av uppehållstillstånd i USA, så kallat Green Card
- företag som är registrerade i USA
- vissa icke amerikanska företag med US persons i ägarkretsen.

För att uppfylla FATCA erbjuder USA andra länder att ingå avtal om uppgiftslämnandet. USA och Sverige har ingått ett sådant avtal. Den svenska lagstiftningen, som krävs för att uppfylla kraven enligt FATCA, trädde i kraft den 1 april 2015. Det innebär att de svenska finansiella företagen ska tillämpa FATCA-regelverket så som det är implementerat i svensk rätt.

De finansiella företagen kan lämna uppgifterna till Skatteverket, som i sin tur lämnar uppgifterna till det amerikanska skatteverket, Internal Revenue Service (IRS). Kontrolluppgifter ska årligen och senast den 15 maj året efter det gångna kalenderåret lämnas till Skatteverket av rapporteringsskyldiga institut. För kontrolluppgifter avseende inkomståret 2021 gäller att dessa ska vara myndigheten tillhanda senast den 15 maj 2022.

Rapporteringskraven beror på hur stora tillgångarna på kontona är. Instituterna ska bland annat:

- Identifiera och dokumentera kunder för att avgöra om de är skattskyldiga i USA eller inte.
- Rapportera tillgångar på konton som innehas av US persons och rapportera betalningar till finansiella företag som inte följer FATCA-reglerna samt innehålla skatt om dessa betalningar har sin källa i USA.

Även med ett avtal mellan Sverige och USA ska instituten anmäla sig på IRS' webbplats för att få ett Global Intermediary Identification Number (GIIN-nummer) och komma med på listan som visar att institutet är så kallat deemed compliant financial institution. Listan uppdateras månadsvis. På Skatteverkets hemsida finns ytterligare information om hur den årliga rapporteringen ska gå till: [FATCA-avtal med USA](#). Se även [FACTA's webbplats](#).

EU/OECD

Parallellt med FATCA har OECD tagit fram ett modellavtal för informationsutbyte baserat på FATCA-avtalen.

EU såg en möjlighet till att implementera en liknande standard och sedan den 1 januari 2016 har Sverige infört OECD:s globala standard för automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton genom bland annat Common Reporting Standard (CRS), som är en rapporteringsnorm och som har implementerats i svensk rätt. Syftet är bland annat att göra det svårare att undanhålla pengar på konton i andra länder för att slippa betala skatt.

Standarden innebär bland annat att Skatteverket blir skyldigt att utbyta viss information med utländska myndigheter. Standarden innebär också att svenska banker och andra finansiella institut ska lämna information om utländska kontohavares tillgångar och kapitalinkomster till Skatteverket.

Det svenska införlivandet av PSD 2 (betaljänstdirektivet)

EU-kommissionen presenterade i slutet av juli 2013 ett förslag till revidering av betaljänstdirektivet ("PSD II") som inkluderar och upphäver det första betaljänstdirektivet. En central del av direktivet är att det ställer krav på säkerhet när man identifierar kunder. Betaljänstdirektivet gäller alla leverantörer av betaltjänster, det vill säga både banker och andra betaltjänstleverantörer. Vidare innebar PSD 2 att även företag som tillhandahöll betalningsinitieringstjänster eller kontoinformation omfattades av regleringen, det vill säga lagens tillämpningsområde utökas.

Införlivandet i Sverige gjordes genom ändringar i lagen om betaltjänster och FI:s nya och ändrade föreskrifter, som trädde i kraft den 1 maj 2018.

- Begreppet betaltjänst utvidgas till att omfatta betalningsinitierings- och kontoinformationstjänster.
- Undantag från betaltjänstlagens tillämpningsområde görs för bland annat betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av mobiltelefoner eller annan teknisk utrustning, under förutsättning att en sådan transaktion inte överstiger EUR 50.
- Fler aktörer, däribland leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster, åläggs en tillståndsplikt samt krav på att dessa innehar ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti till täckande av ett eventuellt skadeståndsansvar.
- Betalningsinstitut har under vissa förutsättningar rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster. Denna ska ske på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder i den omfattning som krävs för att de effektivt och obehindrat ska kunna tillhandahålla betaltjänster. Om ett kreditinstitut avslår en sådan begäran ska institutet lämna en motivering till avslaget, till FI.
- FI i samråd med Konkurrensverket ska utöva tillsyn över dessa.
- Kompletterande regler om bland annat stark kundautentisering och kommunikation genom så kallade gränssnitt trädde i kraft den 14 september 2019 genom Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389.
- Enligt kap. 7 a i betaltjänstlagen är en betaltjänstleverantör skyldig att, när sådant alternativ finns, visa betalningssätt som innebär att en kredit inte lämnas. Ett betalningssätt med kredit får inte heller vara förvalt när kontant betalning är möjligt. Om betaltjänstleverantören listar betalningssätt där kredit lämnas och/eller gör det alternativet som förval strider detta förfarande mot marknadsföringslagen och anses otillbörligt mot konsumenterna.

Förordning om förmedlingsavgifter för kortbetalningar

Förordningen om kortbaserade transaktioner har som främsta syfte att reducera de avgifter som bankerna tar ut av varandra för att genomföra diverse transaktioner. Den trädde i kraft den 9 december 2015.

Förordningen om förmedlingsavgifter inför maximinivåer för förmedlingsavgifter för transaktioner med konsumenters betal- och kreditkort, och förbjuda tilläggsavgifter för sådana korttyper.

Tilläggsavgifter är sådana extraavgifter som vissa handlare lägger på för kortbetalningar.

Konsumentkreditlagen

Den 1 januari 2011 trädde den nuvarande konsumentkreditlagen i kraft. Lagen innebär bland annat utökad information i samband med kreditgivning, en reglering av så kallade snabblån, ångerrätt för krediter samt slopande av formkravet för avtals ingående. Till skillnad från direktivet är lagens tillämpningsområde inte begränsat till några beloppsgränser.

Regeringen har under ett par år arbetat med att införa ändringar i lagen, ändringar som trädde i kraft den 1 september 2018. Bland annat infördes begreppet högskostnadskredit samt ett ränte- och kostnadstak. Med dagens ränteläge är en högkostnadskredit ett lån med en årsränta på mellan 30 procent och upp till taket 40 procent. Det ställs även krav på kreditprovningar på räntefria krediter som ska betalas inom tre månader och som bara är förknippade med en obetydlig avgift (gäller ej fakturakredit).

Härutöver remitterade Konsumentverket under våren 2019 föreskrifter om just högkostnadskrediter och marknadsföring kring dessa. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 juli 2019.

Konsumentverkets nuvarande allmänna råd om konsumentkrediter uppdaterades 2021 och trädde i kraft den 1 november 2021. I jämförelse med de föregående allmänna råden innebär de nya råden att vissa tillägg och ändringar görs i de delar som rör tillämpningen av bestämmelserna om god kreditgivningssed och kreditprovning i 6 och 12 §§ konsumentkreditlagen. Bland annat förtydligas vilka uppgifter som bör ingå i underlaget för kreditprovningen, hur de bör hämtas in, kontrolleras och beaktas i bedömningen av konsumentens betalningsförmåga.

Sanktioner enligt konsumentkreditlagen

Genom en ändring i konsumentkreditlagen kan Konsumentverket ta ut en sanktionsavgift av näringsidkare som vid kreditgivning till konsumenterna inte gör erforderliga kreditprovningar. Sanktionsavgiften kan bestämmas till ett belopp mellan lägst 5 000 kronor och högst 10 000 000 kronor men får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning. Ändringen syftar till att stärka konsumentskyddet vid kreditgivning och därigenom minska överskuldssättningen bland konsumenterna. Konsumentverket har sedan den 19 maj 2016 även rätt att meddela omedelbart gällande förbud för näringsidkaren att lämna krediter.

Kapitaltäckning och stora exponeringar

Den 1 december 2017 beslutade Baselkommitténs styrande organ Governors and Heads of Supervision (GHOS) om viktiga kompletteringar för att färdigställa de globala standarderna för bankers kapitaltäckning.

De nya globala standarderna har uppdaterats i flera viktiga delar.

Baselkommitténs överenskommelse anger att de nya standarderna ska börja gälla från 1 januari 2022. Golvet för de riskvägda tillgångarna ska fasas in från nivån 50% år 2022 till slutnivån 72,5% från den 1 januari 2027. Baselkommitténs överenskommelse ställer även krav på att bankerna ska publicera utvecklingen av de riskvägda tillgångarna under hela infasningsperioden. Syftet med den ökade transparensen är att underlätta för externa bedömare att analysera effekten av golvet.

Vid sidan av Baselkommitténs överenskommelse pågår en översyn av kapitaltäckningsreglerna i EU som bland annat inför ett bruttosolidaritetskrav, men som också ändrar hur kapitalkraven utformas i EU och hur de kan tillämpas av tillsynsmyndigheter exempelvis i vilken utsträckning nationella tillsynsmyndigheter kan använda pelare 2-påslag.

För svensk del införs de nya Baselstandarderna via EU-rätten. De ändringar som införs genom ändringar i förordningen blir direkt gällande medan de som genomförs genom direktiv sedan måste implementeras genom lag och föreskrifter i Sverige.

CRR/CRD-regleringen

[Kreditinstitutsdirektivet](#) (CRD IV) innehåller krav som gäller både inledande av verksamhet och tillhandahållande av tjänster samt krav på myndighetstillsyn, sanktioner och tillförlitlig bolagsstyrning. Direktivet innehåller också krav på tilläggs kapital i form av olika buffertar. Direktiv införs genom nationell lagstiftning.

[EU:s kapitaltäckningsförordning](#) (CRR) är direkt gällande lagstiftning och behöver därför inte införas på nationellt plan. Förordningen innehåller bestämmelser om beräkning av kapitalbas och minimikapitalkrav, likviditet, minimikapitaltäckningsgrad samt stora exponeringar. Dessutom innehåller den bestämmelser om kraven på offentlighet.

EU:s kapitaltäckningsförordning kompletteras av [tekniska standarder för tillsyn och genomförande som bereds av Europeiska bankmyndigheten \(EBA\) och som meddelas som EU-kommissionens beslut eller förordningar](#), vilka är bindande och direkt tillämplig lagstiftning i medlemsländerna.

I sin webbtjänst upprätthåller EBA [en interaktiv gemensam regelbok](#) som förutom kreditinstitutsdirektivet och EU:s kapitaltäckningsdirektiv även innehåller de tekniska standarder som upprättats av EBA och godkänts av kommissionen, EBA:s riktlinjer och rekommendationer, samt frågor och svar (Q&A) i anslutning till dem.

Rapporter och rapporteringssystem

Regleringen är förknippad med en omfattande rapportering. Inrapporteringsystemet hos FI används för den nya EU-harmoniserade tillsynsrapporteringen av bland annat finansiella uppgifter (FINREP) och kapitaltäckningsuppgifter (COREP).

Vilka rapporter som ska lämnas och när de ska lämnas framgår av FI:s rapporteringsplan för aktuell period.

Nedan anges FI:s kapitaltäcknings- och likviditetsföreskrifter med mera:

- Föreskrifter om periodisk rapportering av uppgifter om minimikravet på nedskrivningsbara skulder (FFFS 2019:1)
- FI:s föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde (FFFS 2014:33)
- FI:s föreskrift om internt bedömt kapitalbehov (FFFS 2014:13)
- FI:s föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar (FFFS 2014:12)
- Föreskrifter om hantering av likviditetsrisker (FFFS 2010:7)
- Föreskrifter om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning (FFFS 2011:1)
- Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (FFFS 2007:4)
- Föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag

Lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag med mera

Sedan den 1 januari 1996 gäller lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), vilken i vissa hänseenden hänvisar till årsredovisningslagen, ÅRL (1995:1554).

ÅRKL tillämpas på kreditinstitut, varmed avses banker, det vill säga bankaktiebolag, sparbanker och föreningsbanker, kreditmarknadsföretag (kreditmarknadsbolag respektive kreditmarknadsföreningar), institut för elektroniska pengar, Sveriges

allmänna hypoteksbank och Svenska skeppshypotekskassan. Lagen gäller även svenskt aktiebolag som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse, det vill säga värdepappersbolag. Vidare ska lagens bestämmelser om koncernredovisning tillämpas på finansiella holdingbolag som uteslutande eller huvudsakligen förvaltar dotterföretag som är kreditinstitut.

Huvuddelen av bestämmelserna i ÅRKL överensstämmer med motsvarande bestämmelser i årsredovisningslagen. På dessa punkter innehåller ÅRKL endast hänvisningar till årsredovisningslagen. Men det finns viktiga punkter där lagarna skiljer sig åt bland annat beträffande tilläggsupplysningar.

- Sedan 2005 ska alla noterade företag inom EU, med en övergångsfrist till år 2007 för de som bara har skuldebrev noterade, tillämpa EG:s International Accounting Standard (IAS)-förrättning. Den innebär att företagen måste upprätta sin koncernredovisning enligt av EU-kommissionen antagna internationella redovisningsstandarder (IAS/IFRS, International Financial Reporting Standards) från International Accounting Standards Board (IASB). ÅRL och ÅRKL har successivt anpassats för att möjliggöra tillämpning av IFRS.
- Även FI har sedan 2004 successivt anpassat sina redovisningsföreskrifter till av EU-kommissionen antagna internationella redovisningsstandarder (IAS/IFRS). Ändringarna avser liksom i ÅRKL bland annat uppställningsformer.

FI:s föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag FFFS 2008:25 har ändrats genom FFFS 2009:11, FFFS 2011:54, FFFS 2013:2, FFFS 2013:24, FFFS 2014:18, FFFS 2015:20, FFFS 2017:18, FFFS 2018:20, FFFS 2019:2, FFFS 2020:10, FFFS 2020:29, FFFS 2021:14, 2022:8 och 2023:2

- Enligt FI:s föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:25 om redovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag gäller som huvudregel att de IFRS/IAS som antagits av EU, däribland IAS 17 Leasingavtal, ska tillämpas av alla företag som omfattas av föreskrifterna, både i koncernredovisningen och i redovisningen för juridisk person. Från denna huvudregel finns dock ett antal undantag och tillägg bland annat med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Beträffande redovisning i juridisk person hänvisas till Rådet för Finansiell Rapportering RFR 2. I följd därav kan finansiella leasingavtal i juridisk person redovisas enligt de regler som gäller för

operationella leasingavtal inklusive kravet på upplysningar. FFFS 2008:25 innehåller dessutom vissa särföreskrifter i förhållande till bland annat RFR 2.

- En leasegivare som med stöd av RFR 2 redovisar ett finansiellt leasingavtal som operationellt får göra avskrivningar på den utleasade tillgången enligt annuitetsmetoden även om det skulle vara oförenligt med IAS 17 Leasingavtal.
- Av FFFS 2008:25 följer att sådana undantag och tillägg som enbart är motiverade av sambandet mellan redovisning och beskattning inte bör tillämpas i koncernredovisningen. Finansiella leasingavtal redovisas därmed som sådana i koncernredovisningen.
- Onoterade institut, som inte är bank eller kreditmarknadsföretag, vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1 000 prisbasbelopp (ca SEK 40 miljoner) behöver enbart lämna upplysningar enligt begränsat antal uppräknade godkända internationella redovisningsstandarder. I uppräknningen ingår bland annat IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, med de tillägg som framgår av punkt 32-33 i RFR2, Redovisning för juridiska personer och IAS 17 Leasingavtal, med de undantag och tillägg som framgår av RFR 2.
- Rådet för finansiell rapportering (RFR) har bland annat publicerat RFR 1 och RFR 2. Rådet har under 2016 beslutat att införa en möjlighet till undantag avseende IFRS 16 i RFR 2. De företag som väljer att tillämpa undantaget ska följa regler i RFR 2 för redovisning av leasingavtal.

Det nuvarande undantaget i avsnittet om IAS 17 i RFR 2 innebär att principerna för redovisning av finansiella leasingavtal inte behöver tillämpas i juridisk person på grund av sambandet mellan redovisning och beskattning.

Enligt Rådets bedömning är de skattemässiga förhållanden som föranledde undantaget för finansiell leasing i IAS 17 oförändrade. Motsvarande undantag införs därför även för IFRS 16. Med hänsyn till att IFRS 16 inte gör någon åtskillnad mellan finansiella leasingavtal och operationella leasingavtal för leasetagare har bestämmelsen i RFR 2 utformats som ett fullständigt undantag från IFRS 16.

För de företag som väljer att tillämpa undantaget införs regler som omfattar de principer som ska tillämpas för redovisning av leasingavtal hos leasetagare och leasegivare,

redovisning av sale-and-lease-back-transaktioner samt upplysningskrav. Avsnittet avseende IFRS 16 i RFR 2 ska börja tillämpas vid samma tidpunkt som IFRS 16 börjar tillämpas i koncernredovisningen.

Leasingredovisning

I juli 2006 startade International Standard Board (IASB) och United States Financial Accounting Standard Board (FASB) ett gemensamt projekt angående leasingredovisning. FF och Svenska Bankföreningen har under projektets gång träffat företrädare för såväl IASB/FASB som IASB:s styrelse för att främja branschens syn på projektet.

I januari 2016 publicerade IASB en ny standard avseende leasingavtal, IFRS 16 Leases. IFRS 16 ersätter IAS 17 Leasingavtal samt tillhörande tolkningar IFRIC 4 Fastställande av huruvida ett avtal innehåller ett leasingavtal, SIC 15 Förmåner i samband med teckning av operationella leasingavtal och SIC 27 Bedömning av den ekonomiska innebörden av transaktioner som innefattar ett leasingavtal.

Standarden innebär framför allt förändringar i det sätt som leasingavtal ska redovisas på hos leasetagaren. En leasetagare ska redovisa samtliga leasingavtal som tillgångar och skulder i balansräkningen, med undantag för kortfristiga leasingavtal och leasingavtal där värdet på de underliggande tillgångarna är ringa. Redovisningen är baserad på synsättet att leasetagaren har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod och samtidigt en skyldighet att betala för denna rättighet.

Enligt IFRS 16 ska leasegivare fortsatt klassificera leasingavtal som finansiella eller operationella leasingavtal. Standarden godkändes för tillämpning inom EU hösten 2017. Standarden tillämpas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2019. Mot bakgrund av vad som hittills framkommit om den så kallade Right of Use-modellen kan det konstateras att den nya standarden kommer medföra påtagliga nackdelar för näringslivet, inte minst för leasetagarna.

Nya skatteregler för företagssektorn

Riksdagen beslutade den 14 juni 2018 om vissa nya skatteregler för företagssektorn genom ändringar i bland annat inkomstskattelagen (1999:1229) (se prop. 2017/18:245). De nya reglerna ska enligt motiven motverka skatteplanering med ränteavdrag och bidra till en ökad neutralitet i skattesystemet genom breddade skattebaser. Med de nya reglerna begränsas möjligheten till ränteavdrag för leasetagare och leasegivare. Begränsningen är frikopplad från redovisningsreglerna.

Skattereglerna som gäller avskrivningsrätten för leaseade tillgångar ändras däremot inte och sambandet mellan redovisning och beskattning kvarstår. De nya skattereglerna utgår från de redovisningsregler som gäller i dag (IAS 17 och RFR 2) och har inte tagit hänsyn till de nya redovisningsreglerna i IFRS 16. Skattereglerna utgår därmed från att företagen tillämpar de redovisningsprinciper som framgår av undantagsbestämmelserna från IFRS 16 i RFR 2. Reglerna trädde i kraft den 1 januari 2019, samtidigt som de nya redovisningsreglerna IFRS 16 och en uppdaterad version av RFR 2 började gälla.

Om FI skulle kräva att IFRS 16 tillämpas utan att medge de undantag som framgår av RFR 2 skulle det kunna leda till att ingen, varken leasegivare eller leasetagare, skulle kunna göra räkenskapsenliga avskrivningar på leaseade tillgångar. Dessutom skulle det strida mot FI:s principiella hållning att redovisningsprinciperna bör vara desamma för de finansiella företagen, som för de noterade företagen. FI har därför beaktat de nya skattereglerna i arbetet med redovisningsföreskrifterna och gjort bedömningen att det inte bör göras någon ändring i 2 kap. 1 § redovisningsföreskrifterna vad gäller tillämpningen av reglerna i RFR 2. Dessa regler gäller i samma utsträckning i förhållande till IFRS 16 som de gällt i förhållande till IAS 17.

Valuta- och kreditreglering

Sedan 1 januari 1993 gäller lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering.

Valutareglering innebär att valutatransaktioner som kan ha betydelse för valutapolitiken och som anges i förordnandet om valutareglering, inte får genomföras utan tillstånd av Riksbanken.

Valutareglering i fredstid får endast tillämpas om det råder utomordentliga förhållanden som är föranledda av en allvarlig olycka, våldshandling, epidemi eller liknande, eller av utomordentligt stora kortfristiga kapitalrörelser och det är uppenbart att andra åtgärder inte är tillräckliga eller möjliga.

Har regeringen förordnat om valutareglering, får på framställan av Riksbanken också förordnas om kreditreglering. Ett förordnande om kreditreglering kan gälla ett eller flera slag av finansinstitut. Regeringen kan på begäran av Riksbanken förordna att även annan som yrkesmässigt och i betydande omfattning bedriver kreditgivning ska kunna omfattas av kreditregleringen.

Följande kreditregleringar kan användas:

- Riksbanken får fastställa ett högsta belopp för utlåning (varvid även jämföras likvider för fordringar som förvärvas i finansieringssyfte, det vill säga factoring), garantiförbindelser

som är knutna till kreditgivning, samt värdet av leasingobjekt (utlåningsreglering).

- Obligationer och andra fordringsrätter som är avsedda för allmän omsättning får inte ges ut utan tillstånd av Riksbanken av annan än Riksgäldskontoret (emissionskontroll).
- Riksbanken får fastställa högsta eller högsta genomsnittlig utlåningsränta (räntereglering).
- Riksbanken får fastställa att vissa av finansinstitutens placeringar ska utgöra en viss andel av deras totala placeringar eller att förändringen av sådana placeringar ska utgöra en viss procent av förändringen av de totala placeringarna (placeringskrav).

Riksbanken administrerar valuta- och kreditregleringen. För närvarande gäller varken någon valuta- eller kreditreglering.

Hållbarhetsregler

Regler för redovisning, rapportering och upplysningar av hållbarhetsrelaterad information tas fram internationellt, inom EU och i svensk rätt. Syftet är att skapa en mer sammanhållen utformning av hållbarhetsrelaterad informationsgivning och främja transparensen på finansmarknaden. Reglerna gäller för företag under FI:s tillsyn, men rör i vissa fall även andra företag.

EU-direktivet om icke-finansiell rapportering

Direktivet om icke-finansiell rapportering (Non Financial Reporting Directive, NFRD) innehåller krav på vissa företag att ta fram en hållbarhetsrapport. De som berörs är företag av allmänt intresse som har fler än 500 anställda. Rapporten ska innehålla sådana hållbarhetsupplysningar som behövs för att förstå ett företags resultat, ställning, utveckling och konsekvenserna av dess verksamheter. Direktivet anger miljörelaterade, sociala och personrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor. Klimatrelaterad information kan – enligt EU-kommissionens icke-bindande riktlinjer för hur hållbarhetsrapporterna ska utformas – med fördel redovisas i enlighet med de rekommendationer som utarbetats av Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) på uppdrag av Financial Stability Board.

EU-direktivet om företags hållbarhetsredovisning

Det nya direktivet om företagshållbarhetsredovisning (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) innebär att nuvarande regler revideras och skärps. Kraven utvidgas till att omfatta samtliga stora företag och samtliga börsnoterade företag inom EU (förutom noterade mikroföretag). Moderföretag

i en stor koncern ska upprätta en hållbarhetsrapport för koncernen. Reglerna kommer att tillämpas på noterade små och medelstora företag med beaktande av deras specifika karaktär. En undantagsklausul kommer även att tillämpas för små och medelstora företag under en övergångsperiod, vilket innebär att de undantas från tillämpningen av direktivet fram till 2028.

Även icke-EU-företag som genererar en nettoomsättning om minst 150 miljoner euro inom EU och har minst ett dotterföretag eller en filial inom EU måste tillhandahålla en hållbarhetsrapport. Dessutom införs mer detaljerade rapporteringskrav och krav på att rapportera enligt obligatoriska EU-standarder. Standarderna tas fram av den europeiska rådgivande gruppen för finansiell rapportering (European Financial Reporting Advisory Group, Efrag) och antas av kommissionen som delegerade akter. Standarderna ska specificera den information som ska lämnas om miljöfrågor, sociala frågor och bolagsstyrningsfrågor. EU-kommissionen förväntas anta en första uppsättning av standarder innan 30 juni 2023.

Enligt CSRD ska hållbarhetsrapporten framöver alltid utgöra en del av förvaltningsberättelsen, det vill säga den ska vara en del av årsredovisningen. Det blir också obligatoriskt att hållbarhetsrapportering ska granskas av en tredje part. Rapporten ska granskas antingen av en oberoende revisor eller granskare. CSRD ska nu genomföras i nationell lag. Enligt CSRD ska lagstiftningen börja tillämpas i tre steg:

- 1 januari 2024 för företag som redan omfattas av NFRD
- 1 januari 2025 för stora företag som inte redan omfattas av NFRD
- 1 januari 2026 för noterade små och medelstora företag, små och icke-komplexa kreditinstitut och captivebolag

Taxonomi

Taxonomiförordningen utgör ett gemensamt klassificeringssystem för vilka ekonomiska verksamheter som är miljömässigt hållbara. Syftet är att hjälpa investerare att identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar. För att en viss ekonomisk verksamhet ska klassificeras som miljömässigt hållbar ska den bidra väsentligt till ett eller flera av sex fastställda miljömål, inte orsaka betydande skada för något av de övriga målen, samt uppfylla vissa minimikrav inom hållbarhet.

Taxonomi omfattar följande miljömål:

1. begränsning av klimatförändringar
2. anpassning till klimatförändringar

3. hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser
4. övergång till en cirkulär ekonomi
5. förebyggande och kontroll av föroreningar
6. skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

Kraven gäller för vissa finansmarknadsaktörer, börsnoterade företag samt andra stora företag av allmänt intresse som ska ta fram en hållbarhetsrapport i samband med årsredovisningen. I och med det kommande nya direktivet för hållbarhetsredovisning kommer även ytterligare aktörer att omfattas av kraven. Från 2022 ska de företag som även omfattas av Årsredovisningslagens krav (se nedan) upprätta en hållbarhetsrapport i enlighet med Taxonomiförordningen, och bland annat redovisa vilken andel av deras ekonomiska verksamheter som omfattas av taxonomins två klimatrelaterade miljömål. Flera krav på redovisning kommer sedan successivt börja tillämpas från 2023.

För närmare information om vilka aktörer som omfattas av Taxonomiförordningen och vilka krav förordningen ställer upp hänvisas till länkarna nedan.

- [Taxonomiförordningen: Förordning \(EU\) 2020/852](#)
- [Kommissionens delegerade förordning \(EU\) 2021/2139 om tekniska granskningskriterier för begränsning och anpassning till klimatförändringar](#)
- [Kommissionens delegerade förordning \(EU\) 2021/2178 om upplysningar enligt taxonomi i hållbarhetsrapporter](#)
- [Kommissionens delegerade förordning \(EU\) 2022/1214 avseende kärnkraft och naturgas](#)
- [2021-12-22: EU-kommissionen publicerar svar på frågor om taxonomiförordningen](#)

Årsredovisningslagen

Enligt den svenska årsredovisningslagen (ÅRL) är hållbarhetsrapportering obligatorisk för företag som uppfyller fler än ett av följande villkor:

- Medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 250.
- Företagets redovisade balansomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 175 miljoner kronor.
- Företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 350 miljoner kronor.

Företag som uppfyller följande kriterier ska även upprätta sina hållbarhetsrapporter i enlighet med Taxonomiförordningen:

- Företag av allmänt intresse enligt artikel 2.1 a-c i Direktiv (EU) 2013/34/EU
- Företag som under det senaste räkenskapsåret i genomsnitt har haft fler än 500 anställda

När CSRD genomförs i svensk rätt kommer ovan att anpassas till det nya direktivet.

Första steg

Företag som omfattas av Årsredovisningslagens krav om att upprätta en hållbarhetsrapport ska identifiera hållbarhetsfaktorer (ESG-faktorerna) i den egna verksamheten och integrera dessa i hanteringen av hållbarhetsrisker i relevanta processer. När det gäller klimataspekter är TCFD:s rekommendationer en god utgångspunkt, eftersom de redan är integrerade i NFRD genom icke-bindande riktlinjer från EU-kommissionen. Från 2022 ska de företag som även omfattas av Årsredovisningslagens krav att upprätta en hållbarhetsrapport i enlighet med Taxonomiförordningen bland annat redovisa vilken andel av deras ekonomiska verksamheter, som omfattas av taxonomins två klimatrelaterade miljömål. Flera krav på redovisning kommer sedan successivt börja tillämpas från 2023. För närmare information om kraven på hållbarhetsredovisning hänvisas till länkarna nedan.

- [Direktivet om icke-finansiell rapportering \(NFRD\): Direktiv 2014/95/EU](#)
- [Det nya direktivet om företags hållbarhetsredovisning \(CSRD\)](#)
- [Taxonomiförordningen: Förordning \(EU\) 2020/852](#)
- [Kommissionens delegerade förordning \(EU\) 2021/2178 om upplysningar enligt taxonomin i hållbarhetsrapporter](#)
- [Årsredovisningslag \(1995:1554\)](#)
- [Lag \(1995:1559\) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag](#)
- [Lag \(1995:1560\) om årsredovisning i försäkringsföretag](#)
- [Revisorslag \(2001:883\)](#)
- [Recommendations of TCFD](#)

Direktiv om hållbarhet i företagens värdekedja

EU-kommissionen har beslutat om ett förslag till direktiv om skyldigheten för företag att genomföra en granskning, så kallad due diligence, om hur deras verksamhet påverkar andra aktörer i företagens värdekedja. Kommissionen föreslår att det införs administrativa sanktioner och möjlighet till skadestånd om reglerna inte följs.

Förslaget är avsett att komplettera due diligence-relaterade krav i andra regelverk på hållbarhetsområdet, till exempel reglerna om icke-finansiell

rapportering i årsredovisningen (hållbarhetsrapporter) och skyldigheten för finansmarknadsaktörer att lämna hållbarhetsupplysningar (SFDR). Due diligence-frågor berörs även i EU:s taxonomiförordning om vad som ska utgöra en hållbar investering.

Enligt kommissionens förslag är det i första hand stora företag med 500 anställda och en omsättning på mer än 150 miljoner euro som omfattas. Mindre företag med mer än 250 anställda och en omsättning över 40 miljoner euro omfattas också om de är verksamma i vissa angivna sektorer som utvinning av olja och gas, textilindustrin och utvinningen av metaller.

Förslaget bereds i rådet och Europaparlamentet. När direktivet antas ska det implementeras i medlemsstaterna inom två år.

Regelgivningsprojekt inom FI

Under 2022 har ett antal projekt inom FI med bäring på verksamheten i banker och kreditmarknadsbolag bedrivits. Projekten har bland annat handlat om förslag till ändringar i FI:s föreskrifter med mera med anledning av det så kallade Bankpaketet.

Tillsyn

Finansbolag (kreditmarknadsbolag) står under FI:s tillsyn. FI utövar denna tillsyn dels genom inspektioner i enskilda fall, dels genom att utfärda föreskrifter och allmänna råd i sin författningssamling FFFS. Följande är tillämpliga på finansbolag (grundförfattningar i urval):

- Allmänna råd om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn (1998:22)
- Allmänna råd om kontokort och automat-tjänster (2000:9)
- Allmänna råd om inlåningskonton och tillhörande banktjänster (2001:8)
- Allmänna råd om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter (2002:23)
- Föreskrifter och allmänna råd om finansiell rådgivning till konsumenter (KOFs 2004:5)
- Föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag (2018:16)
- Allmänna råd för revisorer förordnande av Finansinspektionen (2004:10)

- Allmänna råd om styrning och kontroll av finansiella företag (2005:1)
- Föreskrifter om försäkringsdistribution (2018:10)
- Föreskrifter om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (2007:4)
- Föreskrifter om värdepappersrörelse (2017:2)
- Föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (2008:25)
- Föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (2017:11)
- Föreskrifter om ägar- och ledningsprövning (2009:3)
- Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer (2010:3)
- Föreskrifter om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (2010:7)
- Föreskrifter om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning (2011:1)
- Föreskrifter och allmänna råd om rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen (2011:14)
- Föreskrifter och allmänna råd om särskild tillsyn över finansiella konglomerat (2011:26)
- Föreskrifter och allmänna råd om institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare (2011:49)
- Allmänna råd om att söka tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse (2011:50)
- Föreskrifter och allmänna råd om säkerställda obligationer (2013:1)
- Föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (2014:1)
- Föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker (2014:4)
- Föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättnings-system (2014:5)
- Föreskrifter och allmänna råd om viss verksamhet med konsumentkrediter (2014:8)
- Allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (2014:11)
- Föreskrifter om tillsyns krav och kapitalbuffertar (2014:12)
- Föreskrifter om rapportering av internt bedömt kapitalbehov (2014:13)
- Föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter (2014:14)
- Föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde (2014:33)
- Föreskrifter och allmänna råd om information om ränta på bostadskrediter (2015:1)
- Föreskrifter om anmälan av vissa förvärv (2016:1)
- Föreskrifter om återhämtningsplaner, koncernåterhämtningsplaner och avtal om finansiellt stöd inom koncerner (2016:6)
- Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter om amortering av krediter mot säkerhet i bostad (2016:16)
- Föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter (2016:29)
- Allmänna råd om begränsning av krediter mot säkerhet i form av pant i bostad (2016:33)
- Finansinspektionens föreskrifter om verksamhet för betaltjänstleverantörer (2018:4)
- Konsumentverkets allmänna råd om konsumentkrediter (KOVFS 2020:1)
- Föreskrifter och allmänna råd om utländska kreditinstituts rapportering för betydande filialer i Sverige (FFFS 2020:9)
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter (FFFS 2020:27)
- Finansinspektionens allmänna råd om rapportering av händelser av väsentlig betydelse (2018:5).
- Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet för företag som driver värdepappersrörelse genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter (FFFS 2021:11)
- Allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (FFFS 2021:29)

God sed i finansbolag

Både i Sverige och inom EU finns strävanden i riktning mot att näringslivet i ökad utsträckning ska lösa uppkommande frågeställningar och problem genom så kallade egenåtgärder bland annat i syfte att förebygga problem i förhållande till konsumenter eller andra kunder.

Som ett svar på dessa strävanden uttalar sig FF om vad som enligt FF:s uppfattning är god sed i finansbolag. Uttalanden kan avse allmänna förhållanden lika väl som specifika produkter eller frågor och ges ut när FF finner anledning därtill. Uttalandena publiceras i en numrerad serie och ersätter FF:s tidigare egenåtgärder.

Uttalandena uttrycker således FF:s bedömning om vad som i allmänhet är god sed. Förhållandena varierar dock, både mellan olika företag och mellan olika situationer. Även andra åtgärder, ageranden eller rutiner kan således vara förenliga med god sed. FF förutsätter att dess medlemmar i alla avseenden iakttar god sed med hänsyn till förhållandena i varje fråga.

Hittills har FF i denna serie givit ut etiska riktlinjer (FF1) samt uttalanden om god sed rörande finansiella leasingvillkor (FF2), vid redovisning av leasingavtal (FF3), om kontovillkor (FF4) och om konsumentleasing/privatleasing (FF5).

God sed om privatleasing (FF5) uppdaterades 2017 och en ny version antogs 2019.

Uttalandena finns tillgängliga på FF:s hemsida.

FF har även bidragit till Motorbranschens Riksförbunds (MRF) broschyr om privatleasing.

Etiska riktlinjer – FF 1

Som nummer 1 i serien har utgivits etiska riktlinjer för medlemsföretagen. Riktlinjerna är uppdelade i tre avdelningar. Den första berör allmänna förhållanden, den andra finansiering i allmänhet och den tredje särskilt om konsumentkrediter. Riktlinjerna behandlar medlemmarnas uppträdande och framtoning på marknaden mot både privatpersoner och företag. Kunder, kreditförmedlare, myndigheter och massmedier ska genom reglerna upplysas om vilken minimistandard man har rätt att kräva av medlemsföretagen.

I riktlinjerna anges bland annat att medlemsbolagen ska ställa höga krav på andra bolag som de samarbetar med. Om ett finansbolag upptäcker att fel uppstått i handläggningen av ett ärende ska bolaget själv rätta felet även om klagomål inte har anförts.

Finansiella leasingvillkor – FF 2

Som nr 2 i FF:s serie *God sed i finansbolag* har givits ut ett uttalande rörande finansiella leasingvillkor. Syftet med uttalandet är att ge stöd åt medlemmarna vid utformningen av sådana leasingavtal vari leasetagaren inte är en konsument.

Uttalandet berör upplåtelsen av nyttjanderätt, leasingperioden, förtida uppsägning, leasingavgifter,

ändring av leasingavgifterna, tillägg till leasingavgiften, leverans samt fel, brist och dylikt samt leasetagarens ansvar för leasingobjektet.

Med avseende på leasingavgifterna anges bland annat att god sed kräver att det i leasingavtalet tydligt anges storleken av leasingavgifterna, hur många gånger avgifterna ska betalas samt förfallodag för varje betalning.

Vidare anges för det fall att leasingavgifterna ska kunna ändras att god sed kräver att detta regleras på ett tydligt sätt i leasingavtalet så att leasetagaren uppfattar under vilka förutsättningar leasingavgifterna kan ändras. Därutöver kräver dock inte god sed att ändringar av leasingavgifter måste följa någon viss princip. Det är således förenligt med god sed att låta leasingavgifternas belopp bero på förändringar till exempel i räntesatsen för någon viss referensränta, på ränteläget på någon viss marknad, på leasegivarens refinansieringskostnader eller på någon annan sådan omständighet.

Vare sig leasingavgifternas storlek kopplats till en referensränta enligt ovan eller ej är det förenligt med god sed att avtala att leasingavgifterna ska kunna ändras också om de förutsättningar som legat till grund för den ursprungliga beräkningen av leasingavgifter ändras, till exempel som följd av en lagändring eller ett myndighetsbeslut eller genom att leasegivarens refinansieringskostnader stigit utöver den kompensation därför som leasegivaren erhåller genom leasingavgifterna.

För det fall att leasingavgifterna ändras på grund av att förutsättningarna ändrats enligt ovan är det förenligt med god sed, dock utan att det utgör något krav, att tillerkänna leasetagaren rätt att avbryta leasingavtalet.

Uttalandet reviderades 2002 och 2011 varvid föreskrevs att vid ändring av leasingavgifter ska leasetagaren underrättas i förväg samt få sådan information att leasetagaren kan konstatera att ändringen är förenlig med avtalet.

Redovisning av leasingavtal – FF 3

FF:s uppfattning om god sed vid redovisning av leasing är att det för onoterade företag normalt är helt tillfredsställande att leasingavtal redovisas med utgångspunkt från den civilrättsliga äganderätten, det vill säga att alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal. Detta och förhållandet att annuitetsmetoden kan tillämpas av leasegivaren överensstämmer med branschens uppfattning om vad som utgör god redovisningssed vid redovisning av leasing, även i juridisk person för noterade företag och kreditinstitut. Därav följer att det normalt är leasegivaren som redovisar leasingobjektet i sitt bokslut.

En reviderad version av FF3 planeras till följd av ändringar i redovisnings- och skatteregler.

Kontovillkor – FF 4

Upphäv i följd av Finansinspektionens Allmänna råd FFFS 2000:9 om kontokort och automattjänster.

Konsumentleasing/privatleasing – FF 5

Syftet med uttalandet är att ge stöd åt medlemmarna vid utformning av avtal. Med leasing till konsument avses en som huvudregel ouppsägbar upplåtelse av leasingobjektet till leasinggivaren. Leasetagaren ansvarar för skador på/förlust av objektet under leasingperioden men inte för objektets marknadsvärde vid utgången av leasingperioden.

God sed om privatleasing uppdaterades i juni 2019 efter positiv dialog med Konsumentverket. I samband med detta medverkade FF i MRF:s arbete med en beställningsblankett för privatleasing som MRF presenterade i början av 2020. I samband med detta uppdaterades även MRF:s broschyr om privatleasing.

Internationella konventioner

Unidroitkonventionerna

Vid en diplomatkonferens i maj 1988 i Ottawa, Kanada, antogs en konvention om internationell finansiell leasing och en konvention om internationell factoring. Konventionerna har utarbetats av UNIDROIT (International Institut for the Unification of Private Law) i samarbete med bland annat Leaseurope. Det ankommer på de deltagande staterna att avgöra om konventionerna ska införlivas med de nationella rättssystemen.

Den svenska regeringen har inte tagit ställning till om Sverige ska ansluta sig till konventionerna. För båda konventionerna gäller att de måste ratificeras, det vill säga godkännas, av minst tre stater innan de träder i kraft. Såvitt avser leasingkonventionen har tio stater till dags dato ratificerat denna. I och med att Nigeria ratificerade konventionen i oktober 1994 har erforderligt antal länder anslutit sig. Frankrike och Italien hade tidigare ratificerat denna, som trädde i kraft i dessa länder den 1 maj 1995. Vad gäller factoringkonventionen har till dags dato nio stater ratificerat denna.

Leasingkonventionen

Konventionen gäller inte konsumentförhållanden, korttidsuthyrning, operationell leasing och fastighetsleasing, däremot subleasing i ett eller flera led. Konventionen är tillämplig vidare endast då leasegivaren och leasetagaren har sina affärsställen i olika stater. Dessutom krävs för konventionens tillämplighet att de jämte leverantören har sina

affärsställen i konventionsstater. Konventionen kan dock också vara tillämplig om både leveransavtalet och leasingavtalet har lagen i en konventionsstat som tillämplig lag. Konventionen kan avtalas bort, helt eller delvis.

Om konventionen är tillämplig är följande tre regler tvingande:

- artikel 8(3) om leasegivarens medgivande för att leasetagaren får ha utrustningen i orubbad besittning,
- artikel 13(3)(b) om jämkning av oskäligen skadeståndsbestämmelser i avtalet och
- artikel 13(4) om förbud mot att säga upp avtalet och samtidigt återropa en avtalsbestämmelse om accelererad betalning av framtida hyresbelopp.

Ett viktigt syfte med konventionen är att få ett skydd för leasegivaren erkänt i finansiell leasing. Därför föreskrivs att leasegivarens rätt till utrustningen gäller framför de flesta andra anspråk. Leasegivaren går till exempel före leasetagarens konkursborgenärer och likvidatorer samt före borgenärer som har fått utrustningen utlånat eller belagd med kvarstad. Däremot måste leasegivaren stå tillbaka för den som har pant eller retentionsrätt i utrustningen eller som kan återropa någon särskild rätt till kvarhållande eller liknande i fråga om skepp eller flygplan.

Leasegivaren har inte något ansvar för utrustningen om han inte har deltagit i valet av utrustning eller leverantör och det finns ett orsakssamband mellan inblandningen och skada som drabbat leasetagaren. Dock kan leasegivaren ha ett ansvar "som ägare" eller ett produktansvar som importör.

Leasegivaren tar ansvar för alla störningar i leasetagarens besittning utom sådana som beror på leasetagaren själv.

Leverantörens ansvar enligt leveransavtalet gäller inte bara mot leasegivaren utan även mot leasetagaren "som om denne hade varit köpare".

Leasetagaren har rätt gentemot leverantören och leasegivaren att avvisa utrustningen och häva avtalet vid fel eller brist i leverans. Hävningen får dock endast tillgripas i vissa fall. Frågan om leasegivarens rättigheter – hävning, skadestånd – vid leasetagarens kontraktsbrott regleras noga.

Leasegivaren får överlåta sina rättigheter enligt avtalet, leasetagaren dock endast med leasegivarens tillstånd.

Factoringkonventionen

Konventionen gäller bara sådan internationell factoring där kunden underrättas om överlåtelsen. Ett

factoringavtal måste ha upprättats mellan leverantören och factorn, som blir ägare till fakturorna. Factorn ska ge leverantören minst två av följande tjänster:

- finansiering, inklusive lån och förskottsbetalning
- bokföring/redovisning av överlåtna fordringar,
- inkassering av fordringar,
- skydd mot bristande betalning från gäldenärerna.

Leverantören och gäldenären ska ha sina affärsställen i olika konventionsstater. Däremot spelar det ingen roll var factorn har sitt affärsställe.

Konventionen kan avtalas bort, men om den tillämpas är alla bestämmelser som ska trygga att leverantörens överlåtelse blir giltig, tvingande. Bland annat gäller att en sådan överlåtelse blir giltig även om leveransavtalet innehåller en bestämmelse som förbjuder leverantören att överlåta sin rätt. Detta stadgandes förenligt med svensk rätt har betecknats som tveksam.

Gäldenären måste denuntieras skriftligen. Han kan innan betalningen göra alla invändningar om köpeavtalet som han skulle ha kunnat göra mot leverantören. Factorn kan krävas på ersättning (1) om han har beloppet kvar och (2) om factorn vid betalningen var i ond tro.

Kapstadskonventionen om internationella intressen i rörlig utrustning

Kapstadskonventionen om internationella intressen i rörlig utrustning antogs i Kapstaden, november 2001. Konventionen innehåller ett legalt ramverk för tillskapande och säkerställande av internationella säkerheter i rörlig utrustning. Ett internationellt register (eller olika sådana för olika kategorier av utrustning och därtill knutna rättigheter) ska enligt konventionen föras över internationella intressen. Sverige tillträdde konventionen den 30 december 2015, som gäller som lag sedan den 1 april 2016. Genom *Lag (2015:860) om internationella säkerhetsrätter i lösa saker* har Sverige inkorporerat konventionen och Protokollet till konventionen om internationella säkerhetsrätter i lösa saker, om särskilda frågor rörande luftfartsobjekt (luftfartsprotokollet) i svensk rätt.

En "modellag" för leasing

I november 2008 antog Unidroit en modellag för leasing. Leaseurope samt dess amerikanska motsvarighet ELFA har följt projektet och framfört synpunkter till Unidroit bland annat beträffande vad som ska innefattas i definitionen av leasing.

Modellagen är baserad på de allmänna principer som kommer till uttryck i leasingkonventionen, och är framför allt tänkt att användas av utvecklingsländer – i första hand av afrikanska länder – och länder som befinner sig i övergångsfasen till marknadsekonomi.

Riktlinjer och rekommendationer

Förutom de regler som ovan nämnts under *God sed i finansbolag* har medlemmarna anslutit sig till Internationella Handelskammarens (ICC) *Regler för reklam och marknadskommunikation* och ICC/ESOMAR's *Internationella regler för marknads- och samhällsundersökningar*.

SBF och FF har gemensamt tagit fram branschgemensamma riktlinjer för återförsäljares åtgärder för identifiering av kunder med anledning av penningtvättsregelverket. Dessa riktlinjer har namnet [*Känn din kund*](#).

SIMPT-vägledning

Sedan ett par år tillbaka har SIMPT arbetat med att ta fram en vägledning för de finansiella företagens tolkning och tillämpning av reglerna om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Denna finns publicerad i olika delar, både utifrån ämnesområde och verksamhetstyp, på SIMPT:s webbplats www.simpt.se.

EU-förordningar

Som medlem i den Europeiska unionen omfattas Sverige av dess regelverk. De förordningar som antagits på EU-nivå är direkt gällande i Sverige utan någon särskild lagstiftningsåtgärd. Så snart en förordning har trätt i kraft gäller den därmed som lag i Sverige, till exempel Dataskyddsförordningen (GDPR). Förordningar är direkt tillämpliga och gäller exakt som de är skrivna i hela EU. Exempelvis är de sanktioner som rådet utfärdat genom förordningar direkt tillämpliga och måste åtföljas.

Europeiska tillsynsmyndigheter – riktlinjer och rekommendationer

2011 skapades en struktur inom EU för tillsynen av den finansiella sektorn. Syftet har varit att bättre kunna hantera den omfattande gränsöverskridande verksamheten inom de europeiska finansmarknaderna, följa och analysera utvecklingen och kunna vidta relevanta åtgärder för att främja den finansiella stabiliteten inom EU.

Tre europeiska tillsynsmyndigheter har inrättats:

- Europeiska bankmyndigheten (EBA)
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA)
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA)

Gemensamt benämns de tre europeiska tillsynsmyndigheterna som European Supervisory Authorities (ESA).

Myndigheterna lämnar olika förslag på tekniska standarder för tillsyn eller genomförande som sedan antas av EU-kommissionen i form av förordning eller beslut. Därutöver har myndigheterna möjlighet att anta olika riktlinjer och rekommendationer.

Riktlinjerna och rekommendationerna är jämställda med svenska allmänna råd. Dock finns en skyldighet att med alla tillgängliga medel söka följa dessa. För att denna skyldighet ska inträda gäller att riktlinjer finns översatt på svenska. (FI:s PM 2013-02-08, dnr 12-12289).

Exempel på riktlinjer från EBA är de *Gemensamma riktlinjerna för riskbaserad tillsyn* vad gäller anti-penningtvätt (finns tillgängliga på [EBA:s webbplats](#)). Samtliga riktlinjer finns samlade under rubriken "Regulation and Policy".

Tabellförteckning

Tabell 1	Finansbolagens utlåning och leasing i SEK och utländsk valuta.	33
Tabell 2	Finansbolagens utlåning i SEK och utländsk valuta – kundstruktur	33
Tabell 3	Finansbolagens balansräkning vid utgången av de senaste fem åren	34
Tabell 4.1	Finansbolagens leasing i SEK och utländsk valuta – fördelning på objekt.....	35
Tabell 4.2	Bankers och MFI:s bokförda värden leasing i SEK och utländsk valuta	35
Tabell 5.1	Finansbolagens leasing i SEK och utländsk valuta – fördelat på objekt IB, anskaffningsvärde, avskrivningar/avyttringar och UB 2022	36
Tabell 5.2	Bankers respektive samtliga MFI:s leasing i SEK och utländsk valuta IB, anskaffningsvärde, avskrivningar/avyttringar och UB 2022	36
Tabell 6.1	Finansbolagens anskaffningsvärden för leasing – fördelat på objekt Kvartal och år för 2021 och 2022	37
Tabell 6.2	Bankers respektive samtliga MFI:s anskaffningsvärden för leasing Kvartal och år för 2021 och 2022	37
Tabell 7	Finansbolagens finanstjänster – fördelning på kreditformer	38
Tabell 8	Equipment (Leasing & Hire Purchase)	39

Notera att skillnaden mellan olika år delvis beror på att företag lämnat, respektive tillkommit, i den statistiska sfären.

Tabell 1 Finansbolagens utlåning och leasing i SEK och utländsk valuta

Utestående belopp respektive bokförda värden vid kalenderårets utgång. Miljarder SEK.

År	2018	2019	2020	2021	2022
Totalt	255	248	254	272	267
<i>(varav i utländsk valuta)</i>	<i>(97)</i>	<i>(97)</i>	<i>(91)</i>	<i>(97)</i>	<i>(91)</i>

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Tabell 2 Finansbolagens utlåning i SEK och utländsk valuta – kundstruktur

Utestående belopp respektive bokförda värden vid kalenderårets utgång. Miljarder SEK.

År	Leasing		Övriga företagskrediter		Hushåll		Total Utlåning inkl. leasing	
	Mdr	%	Mdr	%	Mdr	%	Mdr	%
2018	99	39	91	36	64	25	255	100
2019	90	36	91	37	67	27	248	100
2020	87	34	92	36	75	30	254	100
2021	87	33	103	38	81	30	272	100
2022	88	33	97	36	82	31	267	100

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning: I tabell 1 och 2 ingår ej utlåning och leasing till MFI (i tabell 4 och 5 ingår leasing till MFI).

Tabell 3 Finansbolagens balansräkning vid utgången av de senaste fem åren
Miljoner SEK.

TILLGÅNGAR	2018	2019	2020	2021	2022
Utlåning	203 657	220 225	224 511	240 620	236 225
<i>Icke MFI</i>	<i>178 513</i>	<i>184 378</i>	<i>193 493</i>	<i>212 437</i>	<i>209 413</i>
Svenska icke-MFI	103 061	105 203	117 718	130 828	136 702
Finansiella företag	464	501	1 100	1 474	1 724
Icke-finansiella företag	36 254	35 399	37 338	43 913	47 138
Offentlig sektor	1 706	1 697	3 572	3 773	4 823
Hushåll inkl HIO	64 637	67 606	75 708	81 668	83 017
Utländska icke-MFI	75 452	79 175	75 778	81 609	72 711
Övriga EU-länder	52 801	58 689	50 596	50 956	54 673
Övriga utlandet	22 651	20 486	25 182	25 978	18 038
<i>MFI</i>	<i>25 144</i>	<i>35 847</i>	<i>31 015</i>	<i>28 184</i>	<i>26 812</i>
Svenska MFI	22 427	32 499	26 924	22 787	24 389
Utländska MFI	2 717	3 348	4 091	5 374	2 423
Övriga EU-länder	1 000	1 203	1 441	1 920	1 217
Övriga utlandet	1 717	2 145	2 650	3 454	1 205
Räntebärande värdepapper	17 746	18 222	18 747	19 323	19 685
Aktier och andelar	2 790	2 925	4 108	6 486	4 874
Derivatinstrument	68	3	34	180	13
Övriga tillgångar	86 096	74 797	69 565	69 260	66 877
SUMMA TILLGÅNGAR	310 358	316 173	316 965	335 869	327 674
Svenska kronor	205 252	206 886	214 276	226 157	225 998
Utländsk valuta	105 106	109 287	102 689	109 712	101 676
Euro och EMU-valutor	47 052	51 356	50 641	53 032	54 794
Övriga EU-valutor	23 813	24 715	14 564	15 402	13 696
Övriga utländska valutor	34 240	33 216	37 485	41 278	33 186
SKULDER och EGET KAPITAL					
In- och upplåning	220 721	230 285	235 271	254 383	250 834
<i>Icke MFI</i>	<i>71 410</i>	<i>77 779</i>	<i>82 757</i>	<i>99 803</i>	<i>86 438</i>
Svenska icke-MFI	55 038	48 909	52 204	59 076	46 404
Utländska icke-MFI	16 372	28 870	30 553	40 727	40 034
<i>MFI</i>	<i>149 312</i>	<i>152 506</i>	<i>152 513</i>	<i>154 580</i>	<i>164 396</i>
Svenska MFI	101 224	103 368	104 295	108 097	111 789
Utländska MFI	48 088	49 138	48 218	46 483	52 607
Övriga EU-länder	35 756	37 530	25 952	24 072	27 904
Övriga utlandet	12 332	11 608	22 266	22 411	24 703
Emitterade värdepapper	8 929	8 841	8 602	7 150	6 759
Certifikat	1 013	904	0	0	0
Obligationer	5 950	5 531	6 059	4 705	5 153
Förlagslån	1 864	2 406	2 439	2 441	1 606
Övriga emitterade värdepapper	101	0	104	4	0
Derivatinstrument	38	119	17	79	5
Övriga skulder	20 609	23 530	16 970	18 801	19 625
Eget kapital	60 062	53 398	56 106	55 456	50 452
SUMMA SKULDER	310 358	316 173	316 965	335 869	327 674
Svenska kronor	228 680	233 060	234 583	243 358	233 160
Utländsk valuta	81 679	83 112	82 382	92 510	94 514
Euro och EMU-valutor	36 743	40 373	42 603	50 438	52 468
Övriga EU-valutor	14 706	12 913	11 215	12 662	14 087
Övriga utländska valutor	30 230	29 826	28 563	29 411	27 959
*) Balanserad vinst	19 422	17 862	26 116	23 309	-
*) Årets resultat	5 348	8 660	3 850	4 652	-

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

MFI = monetära finansinstitut

*) Källa: Statistiska Centralbyrån / Finansinspektionen (standardrapporten).

2022 års uppgifter publiceras av SCB i slutet av maj 2023.

Tabell 4.1 Finansbolagens leasing i SEK och utländsk valuta – fördelning på objekt

Bokförda värden vid kalenderårets utgång i kvartalsstatistiken. Miljoner SEK.

År	2018	2019	2020	2021	2022
Byggnader	140	155	155	221	353
Personbilar	12 009	9 789	9 640	9 752	10 365
Andra fordon	14 919	8 543	8 490	8 613	9 111
<i>varav lätta lastbilar</i>	1 806	1 934	1 902	1 986	2 041
Övriga transportmedel	16 698	11 801	10 878	10 591	7 796
<i>varav rälsfordon</i>	15 726	10 933	10 035	9 794	7 069
<i>varav båtar och fartyg</i>	24	20	26	24	22
<i>varav luftfartyg</i>	183	112	100	79	41
<i>varav containrar</i>	766	736	716	693	664
Entreprenadmaskiner	6 288	6 846	7 062	7 638	7 721
<i>Anläggn.- & byggmaskiner</i>	5 622	6 171	6 279	6 742	6 769
<i>Jord- & skogsbruksmaskiner</i>	666	675	783	895	952
Verkstadsmaskiner	17 472	19 894	20 029	20 790	22 101
Datorer och kringutrustning	12 018	12 547	11 767	11 648	12 369
Mobiltelefoner och kommunikationsutrustning	1 869	1 987	2 287	2 549	2 276
Inredning för kontor, restaurang, hotell, butik	667	682	725	713	615
Grafisk utrustning	400	341	291	287	310
Medicinsk utrustning	1 068	1 284	1 349	1 414	1 414
Övrigt	16 190	16 097	14 365	12 987	13 928
Summa finansbolag a)	99 739	89 964	87 037	87 201	88 359
Under perioden tecknade leasingkontrakt b)	40 557	37 304	28 783	33 812	32 646

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:

- a) De skillnader som föreligger beträffande summa leasing mellan tabell 2 och 4 beror på flera faktorer, se anmärkning under tabell 2.
- b) Anskaffningsvärde för under kalenderåret inköpta objekt.

Tabell 4.2 Bankers samt MFI:s leasing – bokförda värden i SEK och utländsk valuta

Bokförda värden vid kalenderårets utgång i kvartalsstatistiken. Miljoner SEK.

År	2018	2019	2020	2021	2022
Banker	117 709	121 127	123 363	131 985	145 164
Övriga MFI	274	262	206	226	266
MFI totalt	217 737	211 353	210 606	219 412	233 789

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:

MFI, monetära finansinstitut, består av banker, bostadsinstitut, finansbolag som är kreditmarknadsbolag och övriga MFI.

STATISTIK

Tabell 5.1 Finansbolagens leasing i SEK och utländsk valuta – fördelat på objekt

IB, anskaffningsvärde, avskrivningar/avyttringar och UB 2021. Miljoner SEK.

	1 IB	2 Anskaffn. värde	3 Summa	4 Avskrivn/ avyttring	5 Summa	6 UB	7 Skillnad
Byggnader	221	215	436	87	349	353	4
Personbilar	9 752	4 809	14 561	4 167	10 394	10 365	29
Andra fordon	8 613	4 032	12 645	3 616	9 029	9 111	-82
Övriga transportmedel	10 591	36	10 627	2 987	7 640	7 796	-156
Entreprenadmaskiner	7 638	2 979	10 617	2 959	7 658	7 721	-63
Verkstadsmaskiner	20 790	6 280	27 070	6 484	20 586	22 101	-1 515
Datorer & kringutrustning	11 648	7 039	18 687	6 208	12 479	12 369	110
Mobiltelefoner & kommunikationsutrustning	2 549	1 377	3 926	1 536	2 390	2 276	114
Inredning för kontor, restaurang, hotell, butik	713	277	990	275	715	615	100
Grafisk utrustning	287	139	426	118	308	310	-2
Medicinsk utrustning	1 414	390	1 804	367	1 437	1 414	23
Övrigt	12 987	5 073	18 060	3 971	14 089	13 928	161
Summa finansbolag	87 203	32 646	119 849	32 778	87 074	88 359	-1 285
(varav utl. leasetagare)	(36 356)	(12 330)	(48 686)	(12 190)	(36 496)	(38 735)	(-2 239)

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:

Kolumn 7 är skillnaden mellan kolumn 5 och 6 och beror på att företag lämnat resp. tillkommit i den statistiska sfären. Differenser kan också förklaras av att instituten under året har klassat om objekt.

Tabell 5.2 Bankers respektive samtliga MFI:s leasing i SEK och utländsk valuta

IB, anskaffningsvärde, avskrivningar/avyttringar och UB 2022. Miljoner SEK.

	1 IB	2 Anskaffn. värde	3 Summa	4 Avskrivn/ avyttring	5 Summa	6 UB	7 Skillnad
Banker	131 985	70 249	202 234	58 627	143 607	145 164	-1 557
Övriga MFI	226	91	317	61	256	224	32
MFI totalt	219 412	102 987	322 399	91 466	230 933	219 412	11 521

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:

MFI, monetära finansinstitut, består av *banker, bostadsinstitut, finansbolag som är kreditmarknadsbolag* och *övriga MFI*.

Kolumn 7 är skillnaden mellan kolumn 5 och 6 och beror på att företag lämnat resp. tillkommit i den statistiska sfären. Differenser kan också förklaras av att instituten under året har klassat om objekt.

Tabell 6.1 Finansbolagens anskaffningsvärden för leasing – fördelat på objekt, kvartal och år för 2021 och 2022

Miljoner SEK.

	2021 Kv 1	2022 Kv 1	2021 Kv 2	2022 Kv 2	2021 Kv 3	2022 Kv 3	2021 Kv 4	2022 Kv 4	Finans- bolag totalt 2021	Finans- bolag totalt 2022
Byggnader	24	32	32	19	30	75	41	89	127	215
Personbilar	1 116	986	1 233	1 152	882	1 019	1 044	1 652	4 275	4 809
Andra fordon	857	1 164	677	927	757	780	1 015	1 161	3 306	4 032
Övriga transport- medel	6	14	30	8	2 139	7	28	7	2 203	36
Entreprenad- maskiner	891	662	884	771	698	691	837	855	3 310	2 979
Verkstads- maskiner	1 741	1 481	1 631	1 653	1 446	1 284	1 481	1 862	6 299	6 280
Datorer etc.	1 515	1 525	1 305	1 551	1 442	1 765	1 547	2 198	5 809	7 039
Mobiltelefoner etc	301	116	389	166	296	125	501	970	1 487	1 377
Inredn. f. kontor/ hotell/rest./butik	74	59	69	72	53	50	64	96	260	277
Grafisk utrustning	27	32	38	41	22	24	31	42	118	139
Medicinsk utr.	114	95	127	149	41	74	74	72	356	390
Övrigt	1 054	1 163	991	1 378	2 657	1 185	1 560	1 347	6 262	5 073
Finansbolag totalt per kvartal	7 720	7 329	7 406	7 887	10 463	7 079	8 223	10 351	33 812	32 646

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

**Tabell 6.2 Bankers respektive samtliga MFI:s anskaffningsvärden för leasing
Kvartal och år för 2021 och 2022**

Miljoner SEK.

	2021 Kv 1	2022 Kv 1	2021 Kv 2	2022 Kv 2	2021 Kv 3	2022 Kv 3	2021 Kv 4	2022 Kv 4	Totalt 2021	Totalt 2022
Banker	16 073	16 983	18 087	17 835	15 343	15 042	16 186	20 389	65 689	70 249
Övriga MFI	5	10	1	45	0	5	74	26	80	86
MFI totalt	23 796	24 319	25 495	25 770	25 803	22 127	24 483	30 766	99 577	102 982

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

*Anmärkning:*MFI, monetära finansinstitut, består av *banker, bostadsinstitut, finansbolag som är kreditmarknadsbolag* och *övriga MFI*.

Tabell 7 Finansbolagens finanstjänster – fördelning på kreditformer

Krediter till svensk allmänhet och utlandet i SEK och utländsk valuta.
 Utestående belopp vid kalenderårets slut. Miljoner SEK.

	2018	2019	2020	2021	2022
Utlåning totalt, (disponerat belopp)	178 513	184 378	193 496	212 437	209 413
<i>varav</i>					
• <i>Factoringkrediter</i>	11 180	12 578	13 176	17 042	16 485
• <i>Avbetalningskrediter</i>	49 721	45 611	50 286	54 154	50 105
• <i>Kontraktskrediter</i>	8 186	9 149	9 723	13 742	8 309
• <i>Reverskrediter</i>	12 948	20 864	24 620	26 010	29 567
• <i>Övriga krediter</i>	96 478	96 176	95 691	101 203	104 948
<i>varav</i>					
<i>Betal- och kredit- kortsfordringar</i>	31 225	24 599	23 294	22 658	21 111
<i>varav</i>					
- <i>Betalkort</i>	(12 404)	(7 691)	(5 452)	(6 162)	(6 621)
- <i>Kreditkort</i>	(18 821)	(16 908)	(17 843)	(16 496)	(14 490)

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:

Övriga krediter innehåller betal- och kreditkortsfordringar.

Tabell 8 Equipment (Leasing & Hire Purchase)

	New Production				Outstandings				Number of New Contracts			
	Mio€		% change		Mio€		% change		2021		2020	
	2021	2020	not adjusted ¹	adjusted ²	2021	2020	not adjusted ¹	adjusted ²				%
AT Verband Österreichischer Leasing-Gesellschaften - VÖL	7,596.36	7,121.15	6.67%	6.67%	18,769.13	18,041.56	4.03%	4.03%	470,344	226,003	108.11%	
BE Association Belge des Entreprises de Leasing	5,803.70	5,137.40	12.97%	12.97%	13,191.60	12,740.70	3.54%	3.54%	118,854	103,842	14.46%	
BE Fédération Belge des Loueurs de Véhicules - RENTA	2,665.00	3,056.00	-12.79%	-12.79%	8,060.00	8,560.00	-5.96%	-5.96%	94,000			
BG Bulgarian Association for Leasing - BAL	1,140.25	919.81	23.97%	23.97%	2,266.53	2,117.88	7.02%	7.02%				
CH Schweizerischer Leasingverband - SLV	9,717.88	10,073.80	-3.53%	-2.58%	18,758.67	20,929.47	-10.37%	-9.48%	253,128	259,672	-2.52%	
CZ Czech Leasing and Finance Association - CLFA	3,702.46	3,143.49	17.78%	14.15%	8,075.66	8,302.29	-2.73%	-5.73%	99,872	101,761	-1.86%	
DE Bundesverband Deutscher Leasing-Unternehmen e.V. - BDL	70,738.43	57,834.00	22.31%	22.31%								
DK Finans og Leasing	9,108.38	8,566.45	6.33%	6.08%	19,564.48	18,939.39	3.30%	3.06%	95,840	104,002	-7.85%	
EE Estonian Leasing Association	1,220.00	872.00	39.91%	39.91%	2,786.00	2,675.00	4.15%	4.15%	48,145	34,389	40.00%	
ES Asociación Española de Leasing y Renting - AELR	8,371.47	6,393.61	30.93%	30.93%	19,900.63	19,108.53	4.15%	4.15%	282,944	222,021	27.44%	
ES Asociación Española de Renting de Vehículos - AER	5,623.00	4,356.10	29.08%	29.08%	13,278.46	11,819.13	12.35%	12.35%				
FR Association française des Sociétés Financières - ASF	42,220.00	38,258.00	10.36%	10.36%	83,782.00	78,714.00	6.44%	6.44%	1,472,969	1,351,022	9.03%	
FR Fédération Nationale des Loueurs de Véhicules - FNLV	14,206.00	12,328.00	15.23%	15.23%					511,952	509,814	0.42%	
GR Association of Greek Leasing Companies - AGLC	476.99	415.47	14.81%	14.81%	1,320.86	1,326.93	-0.46%	-0.46%	2,765	2,089	32.36%	
HR Croatian Chamber of Economy - Association of Leasing Companies	1,077.23	870.04	23.81%	23.81%	2,128.56	2,057.00	3.48%	3.48%	50,101	40,401	24.01%	
HU Hungarian Leasing Association	1,998.55	1,784.68	11.98%	14.30%	4,827.99	4,718.96	2.31%	4.43%				
IT Associazione Italiana Leasing - ASSILEA and ANIASA	25,735.00	20,168.00	27.60%	27.60%	32,881.00	34,369.00	-4.33%	-4.33%	609,209	536,336	13.59%	
LT Association of Lithuanian Banks - Leasing Committee	2,071.00	1,340.00	54.55%	54.55%	2,947.00	2,705.00	8.95%	8.95%	112,781	138,397	-18.51%	
LV Latvian Lessors Association	694.00	529.00	31.19%	31.19%	1,545.00	1,527.00	1.18%	1.18%				
MA Association Professionnelle des Sociétés de Financement - APSF	1,122.09	864.74	29.76%	27.29%	2,862.31	2,722.76	5.13%	3.13%	72,883	69,550	4.79%	
NL Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen - NVL	6,896.00	6,631.00	4.00%	4.00%	12,000.00	12,000.00			268,526	273,464	-1.81%	
NL Vereniging van Nederlandse Autoblasmaatschappijen - VNA	8,178.00	8,852.00	-7.61%	-7.61%	30,205.00	27,887.00	8.31%	8.31%				
NO Finansieringselskapenes Forening	6,684.54	5,607.49	19.21%	12.99%	16,595.50	14,861.70	11.67%	5.84%				
PL Polish Leasing Association	19,109.46	15,578.69	22.66%	26.04%	35,190.51	34,905.50	0.82%	3.59%				
PT Associação Portuguesa de Leasing, Factoring e Renting - ALF	2,266.00	2,168.00	4.52%	4.52%					62,633	65,206	-3.95%	
SE AFNA regrouping Finansbolagens Förening and Svenska Bankföreningen	17,928.97	13,333.40	34.45%	30.11%	36,466.76	30,441.78	19.79%	15.93%	648,219	531,327	22.00%	
SI Leasing Committee of the Banking Association of Slovenia	1,356.07	1,015.60	33.52%	33.52%	2,062.33	1,891.78	9.02%	9.02%	57,088	47,106	21.19%	
SK Association of Leasing Companies of the Slovak Republic	2,361.00	2,042.00	15.62%	15.62%	4,280.00	4,186.00	2.25%	2.25%	75,480	69,639	8.39%	
TR Auto Leasing and Rental Companies Association - Tokkder	1,342.42	1,293.28	3.80%	3.80%	4,069.48	4,026.59	1.07%	31.90%				
TR Turkish Association of Financial Institutions - AFIFKB	3,437.27	2,914.82	17.92%	53.91%	7,834.08	7,112.74	10.14%	43.75%				
UK British Vehicle Rental and Leasing Association - BVRLA	13,830.85	14,006.97	-1.26%	-4.60%					506,779	535,390	-5.34%	
UK Finance and Leasing Association - FLA	76,804.33	64,858.94	18.42%	14.41%	161,062.12	156,005.40	3.24%	-0.25%				
Total	375,480.70	322,333.92	16.49%	15.86%	566,701.66	544,693.08	4.04%	3.50%	5,914,512	5,221,431	11.47%	

1) Not adjusted for exchange rate fluctuations; 2) Adjusted for exchange rate fluctuations.

Notes:

Figures in *italics* are estimates.

Growth rates shown are calculated based on a homogenous sample of members reporting in both the 2021 and 2022 Annual Statistical Enquiries.

Kammakargatan 22, 5 tr., 111 40 Stockholm • Telefon: 08-660 68 90
E-post: info@finansbolagen.se • www.finansbolagen.se